

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 139 (5370) 5 avqust 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir"

*Qaxda Prezident İlham Əliyevin
sədrliyi ilə barama, tütün və findiq
istehsalının inkişafı məsələlərinə
dair respublika müşavirəsi keçirilib*

Səh → 2

7

Yeni Azərbaycan
Partiyası cəmiyyətdə
aparıcı rolunu gündən-
göñə daha da
möhökəmləndirməkdədir

7

Hikmet Babaoğlu:
"Prezident müşavirədə
bir sıra global
məsələlərə də toxundu"

16

"Qarabağ"ın rəqibi
"Kopenhagen" oldu!

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir”

Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib

Avqustun 4-də Qaxda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib.

AZERTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı müşavirəni giriş nitqi ilə açıb. Prezident İlham Əliyev giriş nitqində bildirib ki, bütün şimal-qərb zonasında çox sürətli inkişaf gedir. Bu zonaya həm dövlət, həm özəl sektor tərəfindən çox böyük investisiyalar qoyulur. Ancaq əlbəttə ki, burada əsas investisiya qoyuluşunun pa-yı dövlətin üzərinə düşür:

“Son illərdə bu bölgəyə yollara, elektrik stansiyalarının tikintisi, qazlaşdırma, su təchizatı, su-varma məsələləri, sosial obyektlərin inşası ilə bağlı Azərbaycan büdcəsi hesabına çox böyük investisiyalar qoyulubdur. Məktəblər, xəstəxanalar, sosial obyektlər, idman kompleksleri, turizm obyektləri - bir sözə, bu gün ölkəmizin şimal-qərb zonası öz sü-rətli inkişaf dövrünü yaşıyır, perspektivləri də çox müsbətdir. Əminəm ki, verilən tapşırıqların yerinə yetirilməsi nəticəsində gə-

“Demək olar ki, hazırda Azərbaycanda işsizlik kimi bir çox ölkələri incidən, boğan sosial amil yoxdur. İşsizlik 5 faiz səviyyəsindədir. Bu gün işləmək istəyən özü üçün iş tapa bilər.”

ləcək illərdə bu müsbət dinamika daha da güclənəcəkdir.

Bugünkü müşavirə bu bölgəyə xas olan ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafına həsr edilib. Tütünçülük, baramaçılıq, findiqçılıq bu bölgədə əsrlər boyu inkişaf etmişdir. Bu sahələrin ölkəmizdə çox böyük və zəngin ənənələri vardır. Burada mövcud olan torpaq şərait, torpağın müabitliyi, iqlim, coğrafi vəziyyət, xərici bazarlara yaxın olmamız və qədim ipək yolu üzərində yerləşməyimiz - bütün bunlar bu sahələrin inkişafına təkan vermişdir. Azərbaycan xalqı əsrlər boyu bu sahələrdə çalışırdı və yaxşı nəticələr eldə edirdi. Statistikaya baxıqdə görürük ki, tütünçülüyün, baramaçılığın, findiqçılığın ən uğurlu və sürətli inkişaf dövrü ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Məhz onun fəaliyyəti nəticəsində 1970-1980-ci illərin əvvəllərində bu sahələrdə böyük inkişaf təmin edilmişdir. O vaxt bu

sahələrdə görülen işlər deməyə əsas verir ki, biz bu gün bu sahələri uğurla bərpa edə bilərik. Nəinki bu sahələr, kənd təsərrüfatının pambıqçılıq, üzümçülük və digər sahələri də Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf etmişdir. Biz bu ənənəvi sahələri bu gün bərpa edirik.

Bugünkü müşavirənin əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, görülmüş işləre yekun vuraq, - cünki son iki il ərzində bu sahələrin inkişafı üçün çox böyük işlər görülmüşdür, - eyni zamanda, gələcək fəaliyyətimiz üçün konkret tədbirlər planı hazırlayaq. Dövlət proqramları da qəbul ediləcəkdir ki, bu ənənəvi sahələr Azərbaycanda daha geniş vüsət alınsın.

Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycandan Moskvaya gedəndən sonra bu sahələrdə də, bütün digər sahələrdə də Azərbaycan tənəzzülə qarşılaşdı, iqtisadi, sənaye potensialımız yavaş-yavaş aşağı düşməyə başla-

dı və nəticədə müstəqilliyimizin ərefəsində ölkə iqtisadiyyatı və sənayesi demək olar ki, çox ağır vəziyyətdə idi. Müstəqilliyimizin ilk illərində isə antimilli qüvvələr - AXC-Müsavat cütlüyü ölkəmizi demək olar ki, məhvə aparırdı. Həm siyasi böhran, hərbi böhran, vətəndaş müharibəsi, torpaqlarımızın işgal altına düşməsi, eyni zamanda, onların səriştəsizliyi və savadsızlığı ucbatından ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələri artıq tənəzzülə uğradı, sənaye istehsalı da həmçinin. O vaxt inflasiyamızın faizlərlə ölçülüdü və ölkənin perspektivləri çox qaranlıq idi. Ulu öndər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə hakimiyətə qayıdanın sonra 1993-cü ildən başlayaraq ölkəmizdə sabitlik təmin edildi, bütün qanunsuz silahlı birləşmələr tərkisilə edildi, qayda-qanun yaradıldı, xaosa, anarxiyaya, hərc-mərcliyə son qoyuldu və Azərbaycan sabitlik dövrünə qədəm qoydu.

O vaxt əlbəttə ki, bizim böyük maliyyə imkanlarımız yox idi, Azərbaycan dünyada çox riskli bir ölkə kimi tanındı. Ona görə, ilk növbədə, ölkəmizi dünyada tanıtmak, investisiyaları cəlb etmək məqsədi qarşımızda durmuşdu və biz bu məqsədə nail olduk. “Əsrin kontraktı”nın imzalanması bunun bariz nümunəsidir. O vaxt Azərbaycana böyük investisiya axını təmin edən bu tarixi layihə ölkəmizin həyatında xüsusi rol oynamışdır. Eyni zamanda, sənaye istehsalı ilə bağlı çox ciddi addımlar atılmışdır. Xüsusilə o vaxt kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı qəbul edilmiş qərarlar imkan verdi ki, kənd təsərrüfatı inkişaf etməyə başlasın. Kəndlilər, fermərlər yaxşı bilirlər ki, Heydər Əliyevin göstərişi ilə fermərlər torpaq vergisi istisna olmaqla, bütün vergilərdən azad edilmişdir, torpaq İslahatı aparılmışdır və inkişafa gedən yolda ilk addımlar atılmışdır. Düzdür, o vaxt bizim maliyyə imkanlarımız çox məhdud idi, ona görə dövlət kənd təsərrüfatına öz maddi dəstəyini ləzimi səviyyədə göstərə bilmirdi. Ancaq özəl sahibkarlıq, bazar iqtisadiyyatına kecid nəticəsində kənd təsərrüfatında inkişaf dövrü başlamışdır.

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir”

Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib

Əvvəli Səh. 2

2004-cü ildə mənim təşəbbüsümle regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı qəbul edilmişdir və bu proqramın ölkə tarixində çox böyük rolu vardır. İndi təsəvvür edin, eger o program qəbul edilməsəydi, bizim bölgələrimiz hansı problemlərlə üzüşə bilərdi. Məhz bu birinci proqramın, ondan sonra ikinci, üçüncü proqramların qəbulu nəticəsində bölgələr dirçəldi, inkişaf etdi, böyük investisiya təmin edildi.

2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı hesab edirəm ki, tarixi nailiyyətdir. Heç vaxt Azərbaycan tarixində belə qısa müddət ərzində bu qədər işlər görülməmişdir. Bu gün Azərbaycan bölgələrində lazımlı bütün infrastruktur layihələri icra edilib və biz sürətli inkişaf dövrünü yaşayıraq.

O vaxt qarşımızda duran əsas vəzifələr infrastruktur məsələlərini həll etmək idi. Yollarımız bərbad idi, elektrik enerjisi ilə özümüzü təmin edə bilmirdik, qaz təchizatı demək olar ki, bölgələrdə ümumiyyətlə yox idi, Bakının yarısı qazsız idi, məliorasiya ilə bağlı olan layihələr, sadəcə olaraq, kağız üzərində qalmışdı. Biz onları həyata keçirdik və infrastruktur məsələlərinin həlli nəticəsində bu gün Azərbaycan nəinki özünü elektrik enerjisi ilə təmin edir, hətta xaricə də böyük miqdarda ixrac edir və böyük v-

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı hesab edirəm ki, tarixi nailiyyətdir. Heç vaxt Azərbaycan tarixində belə qısa müddət ərzində bu qədər işlər görülməmişdir. Bu gün Azərbaycan bölgələrində lazım olan bütün infrastruktur layihələri icra edilib və biz sürətli inkişaf dövrünü yaşayıraq”

sait qazanır. Azərbaycanda tikilmiş 20-dən çox yeni elektrik stansiyası bu imkanları bize yaratdı. Qazlaşdırma Azərbaycanda hazırda 93 faiz səviyyəsindədir və biz indi ölkələr üçün qaz təchiz edən etibarlı ölkəyə çevrilmişik. 2004-cü ildən bu günə qədər 1 milyon yarımlı iş yeri açılmışdır ki, bunun böyük əksəriyyəti daimi iş yeridir.

“Demək olar ki, hazırda Azərbaycanda işsizlik kimi bir çox ölkələri incident, boğan sosial amil yox-

ları, digər dəryaçalar yaradılmış, kanallar çəkilmişdir və bu proses bugün də davam etdirilir. Qarşıda duran əsas məsələlərdən biri de fermerləri dayanıqlı su ilə təmin etməkdir.”

Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, sosial infrastruktur yaradıldı, 3 mindən çox məktəb, 600-dən çox xəstəxana, bölgə-

lərdə 50-yə yaxın Olimpiya idman Kompleksi tikildi. Eyni zamanda, sahibkarlarla verilən kreditlər hesabına yüz minlərlə yeni iş yeri yaradılmışdır. Prezident qeyd edib ki, bütövlükde 2004-cü ildən bu günə qədər 1 milyon yarımlı iş yeri açılmışdır ki, bunun böyük əksəriyyəti daimi iş yeridir:

“Demək olar ki, hazırda Azərbaycanda işsizlik kimi bir çox ölkələri incident, boğan sosial amil yox-

dur. İşsizlik 5 faiz səviyyəsindədir. Bu gün işləmək istəyən özü üçün iş tapa bilər. Son iki il ərzində xüsusi kənd təsərrüfatı, sənaye sahələrində çox böyük işlərin görüldüyünü nəzərə alsaq, Azərbaycanda işsizliyin və yoxsulluğun səviyyəsi daha da aşağı düşəcək. Biz xalqımızı, dövlətimizi bu böyük bələlardan qurtara bildik.

2004-cü ildən başlayaraq infrastruktur layihələrinin icrası ilə bağlı qarşıda duran əsas vəzifələrdən biri ərzaq təhlükəsizliyi idi. Biz əsas diqqətimizi bu sahəyə yönəldik. Cənki bu, prioritet idi. Yaşlı nəslin nümayəndləri yaxşı bilirlər ki, sovet vaxtında Azərbaycan özünü ətlə, yağıla, südlə, toyuq eti ilə təmin edə bilmirdi, bu məhsullar başqa respublikalardan gəldi. Biz isə öz növbəmizdə pambıq, üzüm, meyva, tərəvəz, tütün, findiq istehsal edib başqa respublikalara göndərdik. Ancaq müstəqillik dövründə ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri ön plana çıxdı. Ona görə, biz əsas diqqəti bu sahəyə yönəldik. Bunun nəticəsində bu gün taxılçılıqda böyük inkişaf var. Düz-

lükəsizliyi məsələləri prioritətdir. Deyə bilərəm ki, bu sahədə əldə edilmiş nailiyyətlər çox sevindiriciyidir. Növbəti illərdə daha da böyük nəticələr olacaq.

O ki qaldı, texniki bitkilərə, bu sahəyə o qədər də diqqət göstəriləməmişdir. Bunun da səbəbləri onunla bağlı idi ki, investisiyalar, ilk növbədə, infrastruktura, ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərinə qoyulmalı idi. Bizim digər böyük sosial proqramlarımız var. Xüsusile məcburi kökənlərin vəziyyətinin yaxşılaşdırmasına milyardlarla vəsait qoyuldu. Ordu quruculuğuna milyardlarla vəsait qoyuldu. Ona görə, texniki bitkilərin inkişafı bir qədər diqqətdən kənarda qalıb. Həsab edilirdi ki, bazar iqtisadiyyatı, özəl sektor bu sahələri de inkişaf etdirəcək. Ancaq gördük ki, dövlətin dəstəyi olmadan bu sahələr inkişaf edə bilmir. Son illərdə bu sahələrdə çox böyük tənəzzül müşahidə olunur. Demək olar ki, biz bu sahələri itirirdik. Pambıqcılıq demək olar ki, məhv olurdu. O cümlədən tütüncülükə maraq göstəriləmirdi, baramaçılıq isə ümumiyyətlə, gündəlikdən çıxarılmışdı. Ona görə, bu sahələrə göstərilən diqqət nəticəsində cəmi iki il ərzində döñüş yarandı. Pambıq istehsalı artırdı. 2015-ci ildə cəmi 17 min hektarda pambıq əkilirdi, bu il əkin sahələri 136 min hektara çatdı, cəmi iki il ərzində təxminən 10 dəfə artırdı. İstehsal da buna uyğun şəkildə artır və artacaq. Biz indi böyük ixrac imkanlarımızla xarici bazarlara çıxırıq. Nəinki xam pambıq, mahlic, eyni zamanda, Mingəçevirdə yaranmaqdə olan böyük yüksəl sənaye kompleksinin fəaliyyətə başlaması nəticəsində biz hazır mehsul ixrac edəcəyik. Digər sahələrdə, misal üçün, findiqçılıqda. Baxmayaraq ki, findiqçılıq müstəqillik dövründə artıb. Tütüncülük, baramaçılıqdan fərqli olaraq fermerlər bu sahəyə maraq göstərmişlər. Çox da olmasa, artırmış və artırdı. Ancaq biz bu artımı sürətləndirdik. İki il ərzində 18 min hektarda yeni findiq bağları salınıb ki, bir neçə ildən sonra onlar bar verəcək.”

Dövlət başçısı bildirib ki, tütüncülükə bağlı atılmış ilk addımlar öz nəticəsini verir. Prezident qeyd edib ki, bu müşavirədən sonra çox ciddi proqram qəbul ediləcək. Azərbaycanda baramaçılıq çox geniş vüsət alıb. Hesab edirəm ki, fermerlər, kəndlilər tərəfindən ən çox maraq göstərilən sahə də baramaçılıqlıdır.

dür, bu, hələ ki, bizi tam qane edə bilməz, biz özümüzü hələ tam təmin etmirik, ancaq inkişaf var. Ə istehsalı Azərbaycanın tələbatını demək olar ki, ödəyir. Növbəti illərdə görülecek tədbirler nəticəsində biz hətta böyük ixrac potensialına

da malik olacaq. Biz özümüzü toyuq eti ilə 100 faiz, süd və süd məmulatları ilə təqribən 80 faiz səviyyəsində təmin edirik. Azərbaycandan böyük hecmədə meyvə-tərəvəz ixrac edilir. Yeni, ərzaq tə-

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir”

Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib

Əvvəli Səh. 3

Çünki dövlət hər şeyi öz üzərinə götürüb, bütün lazımı materialları, tingləri verir, bütün sahələr üzrə subsidiyalar verir. Kümçülər 30-40 gün ərzində yaxşı gəlir əldə edirlər. Ona görə, bu ənənəvi sahələrin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər görüləcək:

“O ki qaldı, bizim ümumi iqtisadi inkişaf perspektivlərimizə, mən bu perspektivləri yüksək qiymətləndirirəm. Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir. Bu ilin altı ayının nəticələri bunu deməyə imkan verir. Qeyri-neft iqtisadiyyatımız, qeyri-neft sənayemiz artı. İxrac 36 faiz, qeyri-neft ixracı 27 faiz artıb. Kənd təsərrüfatı ixracı 40 faizdən çox artıb. Biz 6 ayda valyuta ehtiyatlarını nəinki qoruya bilmışik, görəlmüş tədbirlər, düşündürmüs iqtisadi siyaset nəticəsində 3 milyard dollar əlavə valyuta gelib. Azərbaycana birinci altı ayda 5 milyard investisiya qoyulub. Təsadüfi deyil ki, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumu ölkə iqtisadiyyatını rəqabətqabiliyyətlə-

X X X

Sonra Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Musa Şəkiliyev, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov, “Şəki İpək” ASC-nin idarə heyətinin sədri Nizami Qəribov, Zaqtala Rayon İc-

kənd təsərrüfatı məhsullarını yetişdirirlər, bazarlara çıxarırlar. Ancaq, eyni zamanda, yaxın tarix bunu göstərir ki, dövlətin ciddi dəstəyi olmadan fermerlər çətinlik çekirərlər. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişafına xüsusi diqqət göstərilir,

deyə bilerəm ki, nadir bir şərait yaradılıb, vergilərdən azadolunma praktikası mənəcə, ancaq Azərbaycanda tətbiq edilir. Digər güzəştər, subsidiyalar, kreditlər və sair. Buna baxmayaq, dövlət strateji kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı üçün öz dəstəyini göstərməlidir və göstərəcək. Onu da bilməliyik ki, - mən bunu giriş sözümüz də dedim, - biz sovet vaxtında vahid ümumittifaq kənd təsərrü-

fati kompleksi çərçivəsində yaşayırıq və o dövrdə bölgü de Sovet İttifaqının Dövlət Plan Komitəsi tərəfindən aparılırdı, hansı respublikalarda hansı kənd təsərrüfatı məhsulları yetişdirilməlidir. Beləliklə, Azərbaycanda bu sahələr plan əsasında inkişaf edirdi. Bu gün isə əlbəttə, qeyd etdiyim kimi, əraq təhlükəsizliyi məsələləri önləplənəcək. Ona görə, vaxtılık tütünçülükde, baramaçılıqda əldə edilmiş nailiyyətlər indi böyük rəqəmlərle ölçülür. Ancaq o torpaqlarda indi digər məhsullar yetişdirilir - daha çox taxıl, qarğıdalı, digər məhsullar. Odur ki, mənim indi getirəcəyim rəqəmlər əlbəttə, bizim üçün tarixə bir ekskursdur. Eyni zamanda, bu rəqəmlərə çatmaq, əlbəttə, mümkün olmayıacaq. An-

Tədricən biz əkin sahələrini artırı bildik. Xüsusilə 2016-ci ildə 2400 hektarda və 2017-ci ildə 3200 hektarda tütün əkilmişdir. Əlbəttə ki, mən növbəti illərdə planlarımızın nədən ibarət olduğunu deyəcəyəm.

O ki qaldı, tütün istehsalına, 1970-ci ildə 24 min ton istehsal olunmuşdur, 1980-ci ildə isə 57 min ton. Yəni, iki dəfədən çox tütün istehsal edilmişdir. 2015-ci ildə, - mən bunu giriş sözümüz də qeyd etdim, - biz tütünçülüyü demək olar ki, itirirdik. 2015-ci ildə cəmi üç rayonda tütün əkilmişdir - Şəki, Zaqtala və Qax rayonlarında. Bu gün 13 rayonda tütün əkilir. Əgər 2015-ci ildə Şəkida 600 hek-

Dünen bir qəbul məntəqəsində olarkən mənə məlumat verildi ki, hətta biz bu kameraları Azərbaycanda da istehsal edə bilərik. Həsab edirəm ki, bu, mümkündür, burada heç bir çətin məsələ yoxdur. Əgər mümkündürse, bunun yəqin ki, texnoloji xüsusiyyətləri var. Tezliklə bu istehsal sahələri yaradılmalıdır. Çünkü mənə dünən verilən məlumatda görə, tütünün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, onu uzaq məsafəyə daşımış çətindir və keyfiyyət itir. Ona görə, tütünçülük məşğul olan hər bir rayonda qəbul məntəqələri, qurutma kameraları tezliklə temin edilmelidir.

Dünen tütün fabrikinin işi ilə tanış olarkən gördüm ki, orada yəni avadanlıq quraşdırılıb. İndi bu fabrik tam istehsal tsiklini özündə ehtiva edir. Belə olun halda, bizim ixrac imkanlarımız da artacaq. Biz həm xam tütün, həm də hazır tütün ixrac edirik və ixracın coğrafiyasını genişləndirmeliyik.

Mən bir neçə həmkarılma - xaricdən tütün idxlə edən ölkələrin başçıları ilə görüşlər əsnasında bu məsələni qaldırmışdım ki, bu ölkələr tütünü Azərbaycandə alınsınlar. Bu da artıq öz nəticəsini verir. Bizim ixrac coğrafiyamız artır. Bizim tütünümüz keyfiyyətlidir. Ona görə, hesab edirəm, biz növbəti illərdə artan istehsalı gərək indidən planlaşdırıq ki, bunu hansı bazarlara ixrac edək.

Əlbəttə, əsas vəzifələrdən biri də odur ki, Azərbaycanda sıqaret istehsalı daha da artsın. Mən bunu əvvəller də demişəm, bu gün də deyirəm, biz elə etməliyik ki, Azərbaycan vətəndaşları az sıqaret çəksinlər. Çünkü bu, zərərlə vərdişdir və insanın sağlığının çox böyük təhlükələr, problemlər yaradır. Ona görə, müvafiq tədbirlər görülecek ki, Azərbaycan vətəndaşları bu vərdişdən tədricən əl çəksinlər. Ancaq bu gün Azərbaycanda sıqaret istehlakı var. Mənə verilən məlumatda görə, Azərbaycanda 10 milyard sıqaret istehlak olunur. Onlardan isə cəmi 1 milyard 600 milyonu Azərbaycanda istehsal edilir. Yəni, 9 milyard sıqaret Azərbaycana idxlə edilir və bu məqsədə Azərbaycandan hər il xaricə texminən 150 milyon dollar valyuta gedir. Ona görə, biz daxili bazarı təmin etmek və xüsusilə xarici bazarlara çıxmək üçün tezliklə Azərbaycanda sıqaret istehsalını inkişaf etdirmeliyik. İlk növbədə, daxili bazar idxləndən asılı olmamalıdır ki, valyuta ölkədən getməsin və ondan sonra biz ixrac məsələləri ilə də məşğul olacaqıq.

Ardı səh. 5

ra Hakimiyyətinin başçısı Mübariz Əhmədzadə, Zərdab Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Lütvələ Bayarov, Fındıq İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyanının sədri İsmayılov Orucov, Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ali Əliyev, Zaqtala rayonu “Dağlar” fermer təsərrüfatının rəhbəri Telman Həsətov və Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İsləm Rzayev çıxış edərək tütünçülüğün, baramaçılığının inkişafı ilə bağlı görülən işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə məlumat verdi.

Daha sonra Dövlətimizin başçısı müşavirəde yekun nitqi söyləyib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yekun nitqində bildirib ki, tütünçülüğün, baramaçılığının, fındıqçılığının inkişafına çox böyük dəstək var və diqqət göstərilir. Əminəm ki, bugünkü müşavirədən sonra bu sahələrdə daha da sürətli işlər aparılacaq. Bu gün səslənən təkliflər təhlil ediləcək və qəbul olunacaq qərarlarda öz əksini tapacaq:

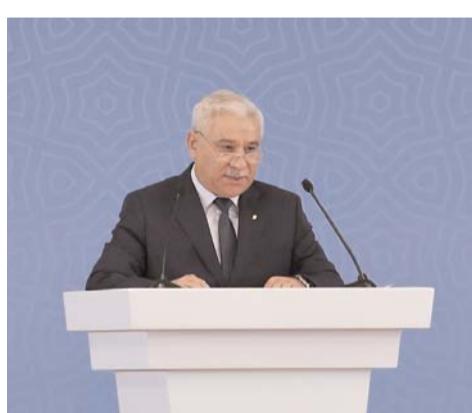
“İndi isə bu ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələri qarşısında duran bezi vəzifələr haqqında fikirlərimi bildirmək istəyirəm. Əvvəlcə biz tarixə qaydırıb əvvəlki illərdə bu sahədə əldə olunmuş nəticələri təhlil etməliyik. Mən giriş sözümüz də qeyd etdim kimi, sovet dövründə ulu öndər Heydər Əliyevin fealiyyəti nəticəsində bu sahələrdə çox sürətli inkişaf gedirdi. Düzdür, müstəqillik dövründə biz iqtisadiyyatımızı bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında qururq, o cümlədən kənd təsərrüfatı da bu prinsiplər əsasında inkişaf edir. Sovet dövründən fərqli olaraq, indi plan öhdəliyi yoxdur. Fermerlər onlar üçün sərfəli olan

tarda tütün əkilmişdisə, hazırda bu, 843 hektara çatmışdır. Zaqtala lada əkin sahəleri 468 hektardan 744 hektara, Qaxda isə 300 hektardan 600 hektara çatdırılmışdır. Hazırda 3200 hektarda tütün əkilir. Növbəti illərdə əkin sahələrini genişləndirmək lazımdır. Bu məqsədə dövlət və bələdiyyə mülkiyyətindəki əkinəyərarlı və davamlı su təminatı olan torpaq sahələri ayrılmalıdır. Tütün istehsalçılarına güzəştli şərtlərlə kreditlər verilməlidir. Bu, lazımi səviyyədə deyil. Ona görə, bu sahəyə xüsusi diqqət göstərilməlidir.

Sahibkarlığı Kəmək Milli Fonduñun xətti ilə tütünçülüğün inkişafı üçün xüsusi bir plan tərtib edilmişdir. Burada da bu təklif səsləndi ki, bizdə qəbul məntəqələri və qurutma kameraları lazımi səviyyədə deyil. Yəqin bunun da səbəbi ondan ibarətdir ki, - mən də bunu qeyd etdim, - iki il bundan əvvəl cəmi üç rayonda tütün istehsal olunurdu, indi isə 13 rayonda. Bu rayonlarda istehsal artacaq. Ona görə, hər bir rayonda qəbul məntəqəsi və qurutma kameraları olmalıdır. Dövlət öz dəstəyini göstərməye hazırlıdır. Mən iqtisadiyyat Nazirliyinə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə, Prezident Administrasiyasına tapşırıram ki, bu məsələ ilə məşğul olsunlar, bu kameralar tezliklə alınsın.

caq biz çalışmalıyq ki, bu rəqəmlərə yaxınlaşaq.

Beləliklə, tütünçülükə bağlı pik dövr 1978-ci ildə olmuşdur. 1970-ci ildə cəmi 14 min hektarda tütün əkilirdi, Heydər Əliyevin fealiyyəti nəticəsində 1978-ci ildə bu, 18 min hektara çatmışdır. 1990-ci ildə isə 14 minə düşmüştür. Onan sonra da düşmə əmsali daha sürətli getmişdir. 2014-cü ildə cəmi 1000 hektarda tütün əkilmişdir.

liyinə görə 37-ci yerə layiq görüb. Bu, MDB məkanında birinci göstəricidir. Bu, sadəcə olaraq, görəlmüş işlərin təzahürüdür. Makroiqtisadi sabitlik təmin edilib. Mən təmənnəsi sabitdir. Dövlət xətti ilə ölkə iqtisadiyyatına sərməye qoyulur. Özəl sektor da buna qoşulub. Qırxa yaxın aqropark yaradılır. Yaxın 1-2 il ərzində bu aqroparklarda istehsal olunacaq məhsul böyük bazarlara ixrac ediləcək, daxili əraq təhlükəsizliyi təmin ediləcəkdir.

Bir sözlə, idxləndən asılılığı azaltmaq, daxili tələbatı daxili istehsal hesabına təmin etmək və ixrac imkanlarımızı genişləndirmək məsələləri Azərbaycanda uğurla təmin edilir. Əminəm ki, bugünkü müşavirənin nəticəsində bizim üçün ənənəvi olan sahələr - baramaçılıq, tütünçülük, fındıqçılıq da uğurla inkişaf edəcək, həm fermerlər, kəndlər daha da böyük fayda görecək, eyni zamanda, dövlətizmiz daha da güclənəcək.”

tarda tütün əkilmişdisə, hazırda bu, 843 hektara çatmışdır. Zaqtala lada əkin sahəleri 468 hektardan 744 hektara, Qaxda isə 300 hektardan 600 hektara çatdırılmışdır. Hazırda 3200 hektarda tütün əkilir.

Növbəti illərdə əkin sahələrini genişləndirmək lazımdır. Bu məqsədə dövlət və bələdiyyə mülkiyyətindəki əkinəyərarlı və davamlı su təminatı olan torpaq sahələri ayrılmalıdır. Tütün istehsalçılarına güzəştli şərtlərlə kreditlər verilməlidir. Bu, lazımi səviyyədə deyil. Ona görə, bu sahəyə xüsusi diqqət göstərilməlidir.

Sahibkarlığı Kəmək Milli Fonduñun xətti ilə tütünçülüğün inkişafı üçün xüsusi bir plan tərtib edilmişdir. Burada da bu təklif səsləndi ki, bizdə qəbul məntəqələri və qurutma kameraları lazımi səviyyədə deyil. Yəqin bunun da səbəbi ondan ibarətdir ki, - mən də bunu qeyd etdim, - iki il bundan əvvəl cəmi üç rayonda tütün istehsal olunurdu, indi isə 13 rayonda. Bu rayonlarda istehsal artacaq. Ona görə, hər bir rayonda qəbul məntəqəsi və qurutma kameraları olmalıdır. Dövlət öz dəstəyini göstərməye hazırlıdır. Mən iqtisadiyyat Nazirliyinə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə, Prezident Administrasiyasına tapşırıram ki, bu məsələ ilə məşğul olsunlar, bu kameralar tezliklə alınsın.

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir”

Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib

Əvvəli Səh. 4

Mövcud siqaret fabriklerinin gücü artırılmalıdır. Bizdə o qədər də çox siqaret fabriki yoxdur. Həsab edirəm ki, yeni və ən müasir texnologiyalarla təchiz edilmiş siqaret fabrikleri də yaradılmalıdır. Elə ölkələr var ki, orada tütün istehsalı yoxdur. Onların ığlim şəraitini buna imkan vermir. Ancaq orada bir neçə siqaret fabriki var. Onlar xam tütünü bizdən alır, siqaret istehsal edir və sonra bize satırlar. Yəni, bu, onu göstərir ki, bu, çox gəlirlər sahədir. Onsuz da biz biliyor ki, gəlirlər sahədir. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, bizim öz tütünümüz var, bu sahənin gəlirliliyi daha da artacaq. Ona görə, dövlət öz dəstəyini göstərir. Bu sahəyə çox ciddi təkan verilir, bütün lazımı avadanlıq, qəbul məntəqələri, texnika, hamısı təmin ediləcəkdir. Elə etməliyik ki, son məhsula qədər bu istehsal Azərbaycanda təmin edilsin.

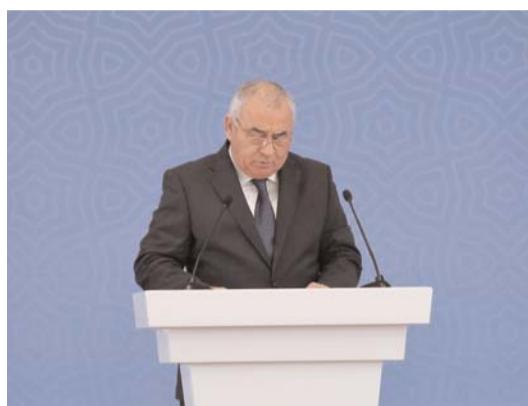
2021-ci ilə qədər tütün istehsalı üçün əkin sahələri iki dəfə genişləndirilməlidir. İndiki 3200 hektardan təqribən 6 min hektara çatdırılmalıdır. Buna imkan var və aidiyəti qurumlar bu işlərlə ciddi məşğul olsunlar. Belə olan halda, eger biz orta məhsuldarlığı 2 ton götürsək, hər il Azərbaycanda 12 min ton quru tütün istehsal olunacaq və bu, ölkəmizə böyük xeyir gətirəcək, valyutamız xaricə getməyəcək, əksinə, ixrac imkanlarımız da yaranı bilər.

Tütünçülükün inkişafına dair Dövlət Proqramı qəbul ediləcəkdir. Proqram demək olar ki, hazırlıdır. Bu gün səslənən fikirlər və mənim səfərim nəticəsində apardığım müşahidələr də o proqrama əlavə olunaraq tezliklə qəbul ediləcək. Bu proqramın qəbulu bir daha onu göstərir ki, dövlət bu sahəyə çox ciddi fikir verir.

Baramaçılıqla bağlı. Burada da tarixə ekskurs etməyə ehtiyac var. 1970-ci ilde Azərbaycanda barama istehsalı 3700 ton səviyyəsində idi. Cəmi 10 il ərzində Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında bu rəqəm 5 min tona çatmışdı. İndi “Şəki İpek” Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbəri burada çıxış etdi. Görürəm ki, təcrübəli adamdır, sovet vaxtında da işləyib. Yaxşı bilir ki, o vaxt minlərlə insan “Şəki-İpek”də işləyib. Ondan sonra kombinat demək olar ki, bağlanmışdı. İndi bərpə etmişik, məlumat verildi ki, orada 600 nəfər işləyir. Amma, əlbəttə ki, potensial daha da böyükdür. Əfsuslar olsun ki, 1991-ci ildən sonra barama istehsalı kəskin şəkildə aşağı düşmüşdür. 2015-ci ildə cəmi 200 kilogramdan bir qədər çox barama tədarük edilmişdir. Opera-

tiv tədbirlər nəticəsində biz 2 il ərzində bu rəqəmi 244 tona çatdırmışq və bu, hələ başlanğıçıdır.

Azərbaycanda 30 rayonda barama istehsal olunur. Mən birinci 10 rayonun adını çekmek istəyirəm, ictimaiyyət də bilsin ki, harada nə qədər barama tədarük edilir. Birinci yerde Zərdab rayonudur - 27 ton. Ondan sonra Füzuli 24, Zaqatala 21, Şəki 18, Ağcabədi təxminən 17, Ağdam 13, Bərdə 12,5, Qax 12,5, Kürdəmir 11,5, Balakən 11 ton. Yeni, burada da artım, əlbəttə ki, çox sürətlidir və potensial daha da böyükdür. Çünkü 30 rayonda baramanı yetişdirmək

şüslənlər. Eyni zamanda, mən məsləhət görürem ki, kəndlilər, fermərlər də fərdi qaydada tut ağacları əksinlər ki, istehsal daha da artırsın. Beləliklə, Azərbaycanda baramaçılıq kütłəvi xarakter alacaqdır. Əger hazırda 700-dən çox kənddə baramaçılıqla məşğul olurlarsa, bu, onu göstərir ki, bu sahəyə çox böyük maraq var. Bu, çox sevindirici haldır.

Baramaçılığın inkişafı üçün bu il əlavə tədbirlər görülmüşdür. Vaxtılı burada,

Qax rayonunda damazlıq stansiyası fəaliyyət göstərirdi. Onun indiki şəkillərini kənd təsərrüfatı naziri mənə göstərmisdir, çox bərbad vəziyyətdədir. Ona görə, göstəriş verildi, vəsait də ayrıldı. Prezidentin ehtiyat fondundan 4,5 milyon manat ayrıldı ki, tezliklə Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyası yenidən qurulsun, ən yüksək avadanlıqla təchiz edilsin və biz artıq xarici bazarlardan asılılığımızı azaldaq, aradan götürək. Bize lazım olan bütün materialları artıq Azərbaycanda yetişdiriləcək və bu sahəni müştəqil şəkildə inkişaf etdirmək üçün bizde yaxşı imkanlar olacaqdır.

Burada qəbul məntəqələri haqqında məsələ qaldırıldı. Tütünçülükdə olduğu kimi, baramaçılıqda da bütün qəbul məntəqələri tezliklə yaradılmalıdır. Qoy, təkliflər versinlər, dövlət bunu öz üzərinə götürməyə hazırlıdır, hesablaşınlar nə qədər vəsait, investisiya lazımdır, başqa hansı işlər görüləməlidir. Həsab edirəm ki, bu il və gələn il bütün bölgələrdə qəbul məntəqələri yaradılmalıdır.

“Şəki İpek”in fəaliyyəti daha da genişləndirilməlidir. Məndə olan məlumat ondan ibarətdir ki, hazırda “Şəki İpek”in istehsal gücü ilə 135 ton xam ipəkdir. Əger biz öz hədəfimizə çatsaq və 6 min ton barama tədarük olunsa, 6 min ton yaş baramadan 600 tondan çox xam ipək alınacaqdır. İndi isə istehsal gücü 135 tondur. Bu, onu deməyə əsas verir ki, ilk addım olaraq “Şəki İpek”in imkanları ge-

nişləndirilməlidir. Baxmaq lazımdır, əgər dövlət vəsati lazımdırsa, biz bunu ayırmaya hazırlıq ki, tezliklə kombinatın istehsal gücü artsın və təqribən 3 min ton yaş baramanı emal edə bilsin. Çünkü bizde olan məlumatə görə, bu rəqəmə sürtə çatacağıq. Hazırda “Şəki İpek”də üçnövbəli iş rejimində 1300 ton yaş barama emal oluna bilər. Beləliklə, “Şəki İpek”in fəaliyyəti bərpa edildi, tam bərpa edilməlidir, genişləndirilməlidir və 3 min ton yaş barama emal olunmalıdır. Bununla bərabər, biz gərək yeni ipək kombinatının yaradılması haqqında nəinki düşünək, artıq konkret addımlar ataq. Üç min ton emal gücündə olan yeni kombinatın yaradılması zəruridir. Müvafiq dövlət qurumları, Prezident Administrasiyası, nəzirliklər, yerli icra orqanları baxsınlar, təkliflər versinlər. Mən hesab edirəm ki, dövlət bu sahəde öz destəyini göstərməlidir. Əlbəttə, çox yaxşı olar ki, özel investorlar

maq üçün gərek əlavə səyələ göstərisin. Ona görə, bu istehsal sahəsinə yaratmaq işin ancaq birinci hissəsidir, bir tərəfidir. Biz xarici bazarlara öz hazır məhsulumuzla - həm ipək ipləri ilə, həm hazır məhsulla çıxmışlıq. Xüsusiələ nəzərə alsaq ki, Azərbaycanda ipəkçiliyin qədim tarixi var, bizim kəlağayı bizim milli sənətimizdir, milli sərvətimizdir, ona görə, bu məsələlər də geniş şəkildə araşdırılmalıdır.

İpəkçilik öz növbəsində xalçaçılığı da güclü təkan verəcək. İndi biz xalçaçılığın inkişafı ilə də ciddi məşğuluğu. “Azerxalça” 13 rayonda öz fabriklərini yaradır, onlardan birincisi keçən il Horadiz şəhərində menim iştirakımla açılmışdır. Bu il, gələn il dəha 12 rayonda yeni xalça fabrikləri açılacaqdır və o cümlədən biz ipək xalçaların istehsalı üçün bu işləri yerli xammal əsasında qurmalyıq. Ona görə, baramaçılığın inkişafı bir çox istehsalat sahələrinə ciddi təkan verəcəkdir. Tütünçülükdə olduğu kimi, bu sahəni sürtə inkişaf etdirmək üçün dövlət programı qəbul edilməlidir.

Baramaçılıqdan və tütünçülük dən fərqli olaraq findiqçılıq son illər ərzində Azərbaycanda inkişaf edib. Dündür, lazımlı olan səviyyədə inkişaf etməyib, ancaq əgər statistikaya baxsaq görərik ki, 2000-ci ilə Azərbaycanda findiq bağlarının sahəsi 18 min hektar idi, 2013-cü ilə bu, 30 min hektara, 2015-ci ilə 32 min 700 hektara çatıb. Hazırda 55 min hektarda findiq bağları salınıb. Bu da onun nəticəsidir ki, dövlət bu sahənin de inkişafını öz üzərinə götürüb. Lazım olan bütün texniki tədbirlər dövlət hesabına aparılıb, xaricdən tinglər getirilib, Azərbaycanda da yetişdirilib və qısa müddət ərzində çox böyük işlər görülmüşdür. Əkin sahələri 32 min hektardan 55 min hektaradək artıb, yeni 23 min hektarda yeni findiq bağları salınıb. Əlbəttə, bu da son hədəf deyil. Mən bir qədər sonra deyəcəyəm bizim planlarımız nadən ibarətdir. 14 min 800 ton findiq ixrac edilib. Findiq ixrac edilən əsas ölkələr bunlardır: İtaliyaya 40 milyon dollar, Rusiyaya 30 milyon dollar və Almaniyyaya 24 milyon dollar səviyyəsində. Amma, bütövlükdə, 25 ölkəyə findiq ixrac edilir. Yəni, bu, onu göstərir ki, həmin ölkələrdə tələbat var, sadəcə olaraq, bu ölkələrə çox az həcmədə findiq ixrac edilir. Bu statistika onu göstərir ki, findiq ixracı ilə bağlı gələcəkdə heç bir problem olmayacağı.

da bu işlərə qoşulsunlar. Xarici, yerli investorların maraqlı olarsa, dövlət də onlara dəstek verməyə hazırlıdır. Çünkü bu da çox gəlirlər sahədir. İnvestorlar əmin olmalıdır ki, bu sahənin inkişafı ilə bağlı heç bir problem olmayacağı. İndi çoxlu ağaclar əkilir, bu, yeni yaranacaq ipək kombinatının resurs bazasıdır. Yəni, heç bir problem olmayıq, ondan sonra hazır məhsul istehsal etmək lazımdır. Aidiyəti dövlət qurumları investisiya təklifləri ilə əlaqədar işləşinlər və tezliklə mənə təklif versinlər ki, bu yeni kombinatın harada yerleşməsi, fəaliyyət göstərməsi dəha məqədəməvafiqdir.

Əlbəttə, biz artıq dünya bazarlarına öz ipəyimizlə çıxırıq, dəha geniş şəkildə çıxmalyıq. Biz gərək ixrac bazarlarını təftiş və təhlil edək. Onu da deməliyəm ki, burada da çox böyük rəqabet var. Bazarlar demək olar ki, artıq böyük rəqəbdür və ixrac bazarlarına çı-

“2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan bölgələrinin inkişafı tarixi nailiyyətdir”

Qaxda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə barama, tütün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi keçirilib

Əvvəli Səh. 5

Qarşıya məqsəd qoyulub ki, biz findiq bağlarının sahəsini 80 min hektara çatdırıq. Bu, aparılmış təhlil əsasında formalasılmış real rəqəmdir. Əgər biz 1-2 il ərzində 32 min hektardan 55 min hektara qalxa bilməsiksem, ona görə, 80 min hektarda bağların salınması tam real rəqəmdir. Biz növbəti bir neçə il ərzində buna çatmaliyiq.

Qiymətlərlə bağlı. Findiq keçən il kənd təsərrüfatı məhsulları arasında ən çox gelir getirən məhsul olmuşdur. Ancaq onu da deyim ki, mənəcə, findiqçilik bu liderliyi saxlaya bilməyəcək. Çünkü Azərbaycanda indi çoxlu istixanalar salınır və pomidor istehsalı sürətə artır. Gelir getirən ixrac kənd təsərrüfatı məhsulları arasında pomidor indi birinci yerdədir. Ona görə, findiqçilar gərək çalışınlar ki, liderliyi əldən verməsinlər.

Keçən il findiq satışından ölkəyə 105 milyon dollar valyuta gəlib. Ancaq satış qiyməti aşağı olub. Mənde olan arayışda göstərilir ki, keçən il bir kilogramının qiyməti 4,8 manat olub, 2017-ci ilin aprel ayında 6,2 manata satılıbdır. Dünən yə üzrə qiyməti ise hazırda bizim pulla 10 manatdır. Ona görə hesab edirəm ki, findığın satış qiyməti ilə bağlı artım üçün imkanlar var. Həzirdə findiqçılıqla 9 min nəfər məşğuldur, yeni bağlar salınandan sonra təqribən 20 min nəfərə çatacaqdır. Bizim tövsiyəmizlə findiq istehsalçıları və ixracatçıları Assosiasiyyası yaradıldı ki, bu işlər mərkəzləşmiş qaydada aparılsın, fermerlərə kömək göstərisin, onların məhsulu mərkəzləşmiş şəkilde alınsın və ixrac edilsin.

Findığın əsas alıcıları böyük şokolad fabrikleridir. Biz də findığın daha çox oraya satırıq. Amma çalısmalıq ki, birbaşa müqavilələr bağlansın. Yəni, burada vasitəcılər az rol oynasınlar. Çalışmalıq ki, findığın çeşidi də artsın. Çünkü biz bunu xaricə daha çox vakuum şəkillərdə satırıq. Xaricdə isə ya fabrik-lərdə istifadə olunur, ya da orada paketləmə aparılır. Biz paketləməni də, çeşidləməni də Azərbaycanda aparmalıq. Ona görə, yeni avadanlıq gətirilməlidir ki, biz həzir məhsulu dünya bazarlara çıxara bilək. Bizdə yetişdirilən findiq sortları çox keyfiyyətlidir və xarici bazarlarda yüksək qiymətləndirilir.

İndi xarici ölkələrdə bizim ticarət evləri yaradılır. Birinci ticaret evi yaradılıb. Xarici ölkələrdə ticarət nümayəndəlikləri yaradılır, bir çox ölkələrə ticarət missiyaları

“Azərbaycanda kənd təsərrüfatının, sahibkarlığın inkişafı üçün görülən işlər, inanmiram ki, hansısa başqa ölkədə görülsün. Bəlkə də var, mən eşitməmişəm. Ən gözəl şərait Azərbaycandadır və biz bunun hesabına regionların sosial-iqtisadi inkişafına nail ola bilmışik”

göndərilibdir və findiq ixracatı orada həmisi qeyd olunur. Ölkələr bu məhsulu qəbul etməyə hazırlıdır, sadəcə olaraq, biz istehsalı artırmağı və hazır məhsul ixrac etməliyik. Findiqçilar onu da yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan findiq istehsalı sahəsində dünya miqyasında birinci yerlərdədir. Biz indi görülən və görüləcək tədbirlər nəticəsində dünya miqyasında üçüncü yere çıxa bilərik.

Biz bugünkü müşavirdə bu məsələləri ona görə geniş müzakirə edirik ki, bu sahənin çox böyük perspektivi var. Onu da deməliyəm ki, belə müşavirələrin çox böyük faydası və mənəsi var. Pambıqcılıqla dair birinci müşavirədən sonra pambıqcılıqda inqilabi dönüş yarandı. Əkin sahəleri 17 min hektardan 136 min hektara çatdı. Əger orta məhsuldarlıq bu il 20 sentner olarsa, təqribən 260 min ton pambıq istehsalı gözlənilir. Bizim məqsədimiz ondan ibarətdir ki, bu rəqəmi 500 min tona çatdırıq. Biz kompleks tədbirlər nəticəsində qısa müddət ərzində buna nail ola bilmişik. Ona görə bu təcrübə onu göstərir ki, biz tütünçülük, baramaçılıq, findiqçılıq sahə-

lərində də tezliklə istədiyimizə nail olacaq. Müşavirədən sonra bu sahələrə çox ciddi təkan veriləcək, yeni iş yerləri yaradılacaq və kəndlilərin, fermerlərin həyat səviyyəsi yüksələcək. Qeyri-neft sektorunu inkişaf edəcək, ixrac imkanlarımız genişlənəcək, idxaldan asılılıq azalacaq. Bizim qarşımızda duran əsas vəzifələr bundan ibarətdir.

O ki qaldı, kənd təsərrüfatının ümumi inkişafına, Azərbaycan dövləti müntəzəm olaraq bu sahəyə çox böyük vəsait ayırrı, investisiyalar qoyulur. Bu gün reallaşan və növbəti illərdə həyata keçiriləcək infrastruktur layihələri də, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafına xidmət göstərir. Biz yol çəkilişi ilə çox ciddi məşğuluq. Bu il şərti olaraq adlandırılın “40 yol layihəsi”, - əsində bu, 200-dən çox kəndi əhatə edir, - o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafına xidmət göstərir. Bu, nəinki insanlara rahatlıq götür, eyni zamanda, fermerlərin, kəndlilərin öz məhsullarını bazarlara çıxarmaları üçün şərait yaradır. Ona görə, mən göstəriş vermişəm ki, gelən ildən bu sahəyə çox böyük vəsait ayırlısan, o cümlədən yaşayış mən-

təqələrinin sayına, orada yaşayan əhaliyə və əkin sahələrinə yaxınlığına görə prioritət müəyyən edilsin. Yol çəkilişi kənd təsərrüfatının inkişafında da öz rolunu oynamalıdır.

Digər infrastruktur layihələrimiz də kənd təsərrüfatının inkişafına xidmət göstərir. Əgər elektrik enerjisi, su təminatı olmasa, heç kim heç bir yerde investisiya qoymaz. Ona görə, kənd təsərrüfatının inkişafı üçün çox böyük işlər görüllür. Qeyd etdiyim kimi, fermerlər bütün vergilərdən azaddırlar. Ölkəmizə xüsusiət son illər ərzində ən müasir texnika alınır getirilir. Bu il ölkəmizə 10 min texnika getiriləcək. Onlardan 7 mini artıq getirilib, cəmi bir il ərzində. Azərbaycan dövləti bu məqsədlər üçün 100 milyonlarla dollar vəsait ayırrı, sonra da lizinq yolu ilə güzəştli şərtlərlə fermerlərə verir ki, onlar bu texnikadan istifadə etsinlər. Bu yaxınlarda kənd təsərrüfatı naziri mənə məlumat vermişdir ki, biz özümüzü kənd təsərrüfatı texnikası ilə demək olar təmin etmişik. Əlbəttə, növbəti illərdə yeni texnikalar alınacaq. Ancaq biz əsas çətinliyi aradan qaldıra bilmışik. Subsi-

diyalar verilir, o cümlədən bu gün müzakirə etdiyimiz sahələrin inkişafı üçün. Onları da çox böyük mənəsi var. Güzəştli şərtlərle gübərələr, yanacaq verilir. Sahibkarlara 2 milyard manat səviyyəsində güzəştli şərtlərle kreditlər verilir, onların da böyük əksəriyyəti fermerlərin işini yüngülləşdirmək üçün kəndlərə gedir. Sahibkarlara metodik tövsiyələr verilir ki, onlar işlərini daha da yaxşı qursunlar. Yəni, Azərbaycanda kənd təsərrüfatının, sahibkarlığın inkişafı üçün görülən işlər, inanmiram ki, hansısa başqa ölkədə görülsün. Bəlkə də var, mən eşitməmişəm. Ən gözəl şərait Azərbaycandadır və biz bunun hesabına regionların sosial-iqtisadi inkişafına nail ola bilmışik.

Əminəm ki, bugünkü müşavirənin nəticələri çox müsbət olacaq. Əminəm, verdiyim bütün tapşırıqlar yerine yetiriləcək. Həm özəl sektor, fermerlər, kəndlilər də, əlbəttə, bu işdə fəal rol oynayacaqlar. Dövlət qurumları - İqtisadiyyat Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, “Meliorasiya və Su Təsərrüfatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti bütün bu işlərə rəhbərlik edəcək. Bütün bu işlərə ümumi rəhbərlik isə Prezident Administrasiyası tərəfindən aparılacaq. Mən sizə yeni uğurlar arzulayıram. Əminəm ki, bu sahələrdə çox yaxşı nəticələr olacaq. Sağ olun.”

X X

Sonra Prezident İlham Əliyev Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonunda tütünçülüyünün, findiqçılığının və baramaçılığının inkişafını əks etdirən sərgiyə baxdı. İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev dövlətimizin başçısına sərgi barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, sərgidə bu regionlarda müşahidə olunan uğurlar özəksini təpib. Buradan da görünür ki, son illerde iqtisadi rayona daxil olan bölgelərdə findiq, tütün və baramaçılığının inkişafı ilə bağlı xeyli işlər görüllər. Ətən il ölkədə findiq istehsalı 34,3 min ton olub. 55,1 min hektar bağ sahələrində məhsuldarlıq orta hesabla hər hektara 1 ton düşür. İstehsalçılar 25 minə yaxın ev təsərrüfatını və 22 findiq emalı müəssisəsini əhatə edir. Ətən il Azərbaycanda 70,7 ton yaş barama, 8,3 ton xam ipək istehsal olunub. Bu ilin sentyabrından ipək xalçalar üçün iplyin istehsalına başlanacaq. Tütünçülükdə de inkişaf meyilləri şüretlənir. Belə ki, 2016-ci ildə 3,6 min ton tütün tədarük olunub.

Yeni Azərbaycan Partiyası cəmiyyətdə aparıcı rolunu gündən-günə daha da möhkəmləndirməkdədir

Yeni Azərbaycan Partiyası iqtidarı partiyası olaraq, ölkəmizdə, eləcə də Qafqaz regionunda kifayət qədər böyük nüfuzlu sahibdir. Belə ki, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası, xalqımızın və ölkəmizin həyatında mühüm rol oynayıb, eyni zamanda, siyasi mübarizələrlə dolu şərəfli bir yol keçib. Bu baxımdan, qeyd edə bilərik ki, hakim siyasi təşkilat olaraq, Yeni Azərbaycan Partiyası Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetinin avanqard qüvvəsi kimi, xalqımızın qarşısında dayanan vəzifələrin həll edilməsinə layiqli töhfəsini verib və bundan sonra da verəcək.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının sıraları getdikcə daha da artmaqdadır

Bu gün müstəqil Azərbaycanda Dahi Öndər Heydər Əliyev missiyası şərəfle, məsuliyətə, fədakarlıqla davam etdirilir, neticəsi misilsiz nailiyyətlər olan alternativsiz siyasi kursla müşayiət olunur. Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin rehbərliyi ilə ölkəmiz bir çox sahələrdə uğurlar qazanıb. Son illərin statistikasına ve siyasi xronikasına baxmaq kifayətdir ki, Azərbaycan Respublikasının uğurlu inkişaf mənzərəsi hər kəsin gözü önünde canlaşın. Prezident İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının sıraları getdikcə daha da artmaqdadır. Bu, dövlətimizin başçısına və Yeni Azərbaycan Partiyasına Azərbaycan cəmiyyətində olan dərin inamdan və ehtiramdan irəli gelir. Bunun nəticəsidir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası monolit birliliyi, sosial bazası ve yüksək intellekti olan bir siyasi təşkilatdır. Öz sıralarında ictimaiyyətin bütün təbəqələrini birleşdirən Yeni Azərbaycan Partiyası Ümummilli Lider Heydər Əliyevin parlaq ideyalarının daşıyıcısı kimi, cəmiyyətdə öz aparıcı rolunu gündən-günə daha da möhkəmləndirməkdədir.

“Həm rayon və şəhər təşkilatlarının tərkibində, həm sədrliklərində dəyişikliklər edilib və bu proses davam olunur”

Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, millət vəkili Siyavuş Novruzov partiyanın fəaliyyəti ilə bağlı mətbuata açıqlamasında vurğulayıb ki, artıq bir çox rayon və şəhər təşkilatlarında konfranslar keçirilsə de, 21 rayon və şəhər təşkilatında konfranslar ilin sonuna qədər baş tutacaq: “Bu təşkilatlarda konfranslar ilin sonuna qədər mərhələ-mərhələ keçirilecek. Bu il seçki ili olmadığı üçün partiyanın ilk təşkilatları, rayon və şəhər təşkilatları ilə bağlı işlərimizi görürük, yekunlaşdırırıq ki, partiya təşkilatlarının fəaliyyəti tam tənzimlənsin, maddi-texniki bazası yaxşılaşdırılsın”.

“O cümlədən, son 5 ilde partiyaya yeni üzvlər daxil olub, partiya üzvlərinin sayı artırıb”-deyə qeyd edən YAP icra katibinin mü-

Siyavuş Novruzov: “Son 5 ilde partiyaya yeni üzvlər daxil olub, partiya üzvlərinin sayı artırıb”

vini vurğulayıb ki, bütün bunların hamisi konfrans nümayəndələri tərəfindən nəzərə alınaraq, həm rayon və şəhər təşkilatlarının tərkibində, həm sədrliklərində dəyişikliklər edilib və bu proses davam etdirilir.

“Seçkilərdə partiyaların üzərinə çox böyük vəzifələr düşür, yəni seçki kampaniyasının təşkil olunması, təbliğat-təşviqat işlərinin aparılması, seçici imzalarının toplanılması və digər bu kimi məsələlər var”

Millət vəkili Siyavuş Novruzov qeyd edib ki, strukturlarda dəyişikliklər baş tutub, konfranslar nəticəsində 11 rayon və şəhər təşkilatının sədrleri dəyişdirilib: “Ümumilikdə, Yeni Azərbaycan Partiyasının 84 rayon və şəhər təşkilatı var. Bunlardan, hələlik, 11-nin sədri konfrans nümayəndələri tərəfindən dəyişdirilib. Dəyişiklik bu və ya digər səbəblər ilə əla-qədardır. Dünyasını dəyişən var, başqa işə keçənlər var, üzvlər tərəfindən mövcud içti-mai-siyyəti proseslərə cavab vermədiyi hesab olunalar var və s.”

Millet vəkili qeyd edib ki, bu konfransları seçkilərə hazırlıq kimi də dəyərləndirmək olar: “Siyasi partiyanın əsas funksiyalarından biri seçkilərdə iştirak etməkdir. Seçkilərdə partiyaların üzərinə çox böyük vəzifələr düşür, yəni seçki kampaniyasının təşkil olunması, təbliğat-təşviqat işlərinin aparılması, seçici imzalarının toplanılması və digər bu kimi məsələlər var. Ona görə də, partyanın kadr bazasının hazırlanmışlığı işləri vacib şərtlərdən biridir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycanda beş mindən çox mentəqə seçki komissiyaları var və seçkide iştirak edən siyasi partiya hər mentəqəyə bir nümayəndə təyin edəndə, bu beş mindən çox kadr deməkdir. Bunların hər biri öz hüquq və vəzifələrini bilməlidir. Buna görə də, bütün bu işləri həyata keçirmək üçün uzun zamana ehtiyac var. Yeni Azərbaycan Partiyası indidən bu işləri həyata keçirir”.

Bələdliklə, bir daha vurğulaya bilərik ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının amali qüdrətli Azərbaycan, müstəqillik, inkişaf və sosial ri-fahdır. Bu illər ərzində tarixi sınaqlardan, çətin dövrlərdən keçməklə, əldə edilən nailiyətlər YAP-in adı ilə bağlıdır və bu uğurlar Respublikamızı inkişafaya, gələcək uğurlara aparan yeganə qüvvə olaraq səciyyələndirilə bilər.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

“Azərbaycanda kənd təsərrüfatının daha da inkişaf etdirilməsi planlaşdırılır”

Kənd Təsərrüfatı inkişaf etdirilir ve bununla bağlı bir sıra ciddi işlər görüllər. Bu sözü SİA-ya açıqlamasında millet vəkili Azər Kərimli deyib. Onun sözlərine görə, Azərbaycanda əsrlər boyu tütünçülük, baramaçılıq, fındıqcılıq inkişaf edib: “Hazırda bu sahələrin inkişaf etdirilməsi ilə bağlı işlər görülməkdədir və Prezidentin tapşırıqlarından da göründüyü kimi bu işlər daha geniş vüset alacaq. Çünkü dövlət baramaçılığın inkişafi ilə bağlı hər şeyi öz üzərinə götürüb, bütün lazımi materiallar, subsidiyalar verilir, tinglər əkilir. Rayonda görürlən işlər bunu deməyə əsas verir ki, bu sahənin inkişafı uğur getirəcək. Qeyd edək ki, ötən il Azərbaycanda 70,7 ton yaş barama, 8,3 ton xam ipək istehsal olunub. Bu ilin sentyabrından ipək xalçalar üçün ipliyin istehsalına başlanacaq. Hazırda 30 rayonda barama istehsal olunur, gələn il isə 500 ton, 2025-ci ilə qədər 6 min ton barama tədarükü gözlənilir. Tütünçülük sahəsində inkişaf var və bu il tütün əkinin sahələrinin 3 min hektara çatdırılması planlaşdırılır. Tütün istehsalçılarına güzəştli kreditlər verilməlidir. Hər rayonda tütün qəbulu məntəqələri və qurutma kameraları yaradılmalı, tütünün ixracı ilə bağlı bazarlar müəyyən olunmalıdır, ölkədə müasir siqaret istehsal edən fabriklər fəaliyyətə başlamalıdır. Bu addımlar atılacaq və 2021-ci ilə qədər tütün əkinin daha da genişləndiriləcək. Bununla bağlı ciddi dövlət proqramlarının qəbul olunması gözlənilir”.

Hikmət Babaoğlu: “Prezident müşavirədə bir sıra global məsələlərə də toxundu”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev regionlara səfəri və orada ümumrespublika müşavirələri keçirməsi artıq ənənə halını alıb”. Bunu SİA-ya açıqlamasında “Yeni Azərbaycan” qəzetiin baş redaktoru, politoloq Hikmət Babaoğlu deyib. Onun sözlərinə görə, bu regionların həm iqtisadi inkişafının təhlili baxımından, həm də görülmüş işlər baxımından, eləcə də bütövlükdə iqtisadi rayonların xarakterik xüsusiyyətlərinin yenidən öyrənilmesi, qiymətləndirilməsi və inkişafi üçün tədbirlərin görülməsi baxımından əhəmiyyətdir: “Ona görə də biz hər dəfə cənab Prezidentin ayrı-ayrı rayonlara səfərindən sonra dərhal Prezident Fondundan həmin regionlarda müvafiq iqtisadi istiqamətlərin inkişafı ilə bağlı maliyyə vəsaitinin ayrıldığının şahidi olur. Bilirsiniz ki, Azərbaycanın Şimal-Qərbi iqtisadi rayonu xüsusi əhəmiyyətlidir. Bu zona iqtisadi rayonlardan biridir. Burada ölkəmizin aqrar sektorunun inkişafı ilə bağlı inkişaf etdərək, çox böyük tədbirlər görüllər. Xüsusilə bu zona, region tütünçülük, baramaçılıq və fındıqcılığının inkişafı ilə bağlı çox əlverişli relyef və iqlim göstəricilərinə sahibdir. Ona görə də cənab Prezident məhz Qaxda keçirdiyi müşavirədə regionun yerli, spesifik iqtisadi xüsusiyyətlərinə nəzərə alaraq orada bundan sonrakı inkişafla bağlı öz tövsiyyələri ni, tapşırıqlarını verdi.

Eyni zamanda bugünə qədər Zaqatala, Balakən, Qax rayonlarında yaradılmış fermər təsərrüfatları, iş mərkəzləri, iqtisadi mərkəzlər ABAD layihəsi çərçivəsində həyata keçirilən işlərlə bağlı açılışlar etdi. Büttövlükdə cənab Prezident Qaxda region müşavirə keçirən zaman Respublikamızın ümumi iqtisadi göstəricilərinə toxunaraq qeyd etdi ki, Azərbaycanda hazırda işsizlik 5 faizdən aşağıdır. Azərbaycanın iqtisadi göstəriciləri yüksəkdir. Eyni zamanda cənab Prezident qeyd etdi ki, bu güne qədər regionların bu şəkildə inkişaf etməsi, yeni kommunikasiyaların qurulması, məktəblərin tikilməsi, olimpiya idman komplekslərinin yaradılması məhz Azərbaycan Prezidenti tərəfindən qəbul edilmiş regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində mümkün olub. Bu program davam edir. Həm sosial, həm də iqtisadi, idman sahəsində yeni-yeni layihələrin həyata keçirilməsi ilə müsbət edilir. Cənab Prezident burada bir sıra qlobal məsələlərə də toxundu. Öləke başçısı qeyd etdi ki, Azərbaycanın ən başlıca məqsədlərindən biri hazırlı iqtisadi şərtlər çərçivəsində özünü ərzaqla təmin etməsi məsələsidir. Biz bilirik ki, ərzaqla təminat məsələsi ölkənin milli təhlükəsizliyin əsas kəmponentlərindən biridir. Ona görə də Öləke başçısı qeyd etdi ki, hazırda biz toyuq və toyuq mehsulları ilə özümüzü 100 faiz təmin edirik. Süd və süd məhsulları ilə özümüzü təqribən 80 faiz təmin edirik. Təbii ki, bu da kifayət qədər müsbət göstəricidir. Bu fikirlərin səsləndirilməsi bir daha həmin sahənin yene prioritət olaraq qalmışını göstərmək le cənab Prezident ölkəmizdə yeni aqro parkların yaradılmasına toxundu”.

Dövlət İmtahan Mərkəzi Direktorlar Şurasının sədri Zaqatalada vətəndaşları qəbul edib

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlaşdırmanın rəhbərləri bölgelərdə vətəndaşların qəbulunu davam etdirirlər. AZƏRTAC xəber verir ki, avqustun 4-də Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DIM) Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Zaqatala şəhərində Heydər Əliyev Mərkəzində şimal-qərbi bölgəsindən olan vətəndaşları qəbul edib. Qəbuldan əvvəl Məleykə Abbaszadə ümummilli lider Heydər Əliyev Mərkəzin qarşısında ucaldılan abidəsinə öünüə gül dəstəsi qoyaraq xatirəsini ehtiramla anıb. Qəbulda Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala və Balakən rayonlarından olan 25-ə yaxın sakının müraciəti dinlənilib. Müraciətlər əsasən, dövlət qulluğuuna, ali təhsilin bakalavr və magistratura səviyyəsinə qəbul, təhsil haqqının ödənilməsi, ali təhsil müəssisələrinə ixtisas seçimi və digər məsələlərlə bağlı olub.

DİM-in Direktorlar Şurasının sədri hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib. Müraciətlərin eksriyyəti yerindəcə həllini tapıb. Araşdırılması zəruri olan bəzi məsələlər qeydiyyata alınıb, həlli ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib. Qurumun səlahiyyətlərinə aid olmayan müraciətlər aidiyyəti qurumlara göndərilmək üçün qeydiyyata götürülüb.

Ermənistanda vəziyyət: daxildə böhran, xarici siyasetdə iflas

Son zamanlar erməni KİV-i ecaib məntiqlə rəsmi İrəvanın yeritdiyi siyaseti izah etməyə çalışır. Əsasən Azərbaycanla bağlı məsələləri qabartmağa cəhdər edilir. Onlar bir tərəfdən Azərbaycan Ordusunun endirdiyi güclü cavab zərbələri haqqında yanlış informasiyalar yayır, digər tərəfdən isə Kreml Bakıya yeni silah satmaqdə ittiham etməyə çalışırlar. Hər iki istiqamətdə real arqument irəli sürə bilməyən Ermənistanda adəti üzrə şər-böhtana əl atır. Aydın görünür ki, Azərbaycan Ordusu Ermənistanda silahlı qüvvələrindən dəfələrlə güclüdür. Ermənilərin hər bir təxribatçı hərəkətinə güclü cavab verilir. Bununla yanaşı, Azərbaycan öz müdafiə qabiliyyətini durmadan artırır. O cümlədən, Rusyadan müasir silahlar almaqdə davam edir. İki ölkənin siyasi liderləri də müntəzəm əlaqa saxlayırlar. Onlar regional və global miqyasda aktual olan geosiyasi problemləri müzakirə edir, birgə çıxış yolları axtarırlar. Bunlara İrəvan çox qısqanc reaksiya verməkdədir. Lakin reallığı gizlətmək mümkün deyil - Ermənistanda sosial, siyasi, iqtisadi və mənəvi-əlaqi böhran daha da dərinləşir.

Güclü ordu: rəsmi Bakının uğurları

Azərbaycan diplomatiyasının fəallığı Ermənistən hakimiyətini çəşqinliq vəziyyətinə salmaqdadır. Ədalətsiz, haqsız və qərəzlili mövqədə olduğundan Ermənistən rəhbərliyi müxtəlif uydurma fikirlər ortaya atır. Erməni ekspertlər olduqca sünə məntiqlə rəsmi İrəvanın mövqeyini izah etməyə cəhdər göstərir. Lakin reallıq hər şeyi öz yerinə qoyur. Böhtən havaya atılmış boş gülə kimi hədəfə çatır.

Son vaxtlar ermənilər iki məsələdən bərk narahat olduğunu bürüze verirlər. Onlardan birincisi Azərbaycan Ordusunun düşmənin hər bir təxribatına sərt və güclü cavab vermesi ilə əlaqəlidir. İkinci isə Azərbaycan rəhbərliyinin müstəqil və təmkinli xarici siyaseti sayəsində Bakının Moskva ilə münasibətləri uğurla inkişaf etdirməsinə bağlıdır. Hər iki məsələ faktiki olaraq erməni diplomatiyası və herbi siyasetinin iflasını açıq surətdə göstərir.

Ermənistən rəhbərliyi Azərbaycan Ordusunun cavab zərbələrini təhrif etməyə çalışır. Sarkisyanın cinayətkar olıqarx rejiminin nəzarətində olan KİV orqanları bunun üçün gah erməni siyasi liderlərin dəsiq geosiyasi düşüncələrini qabartmağa çalışır, gah da "İsgəndər" rakətlərini ortaya atırlar. Azərbaycan öz müdafiə naziri "İsgəndər"lərə qarşı kifayət qədər səmərəli silahların olduğunu bəyan etdikdən sonra isə ermənilər sözün həqiqi mənasında deməyə söz tapırlar. Çünkü öz ordularındaki bərbad vəziyyəti artıq

The screenshot shows the homepage of the New Times analytical information website. The main headline is "Ermenistanda vəziyyət: daxildə böhran, xarici siyasetdə iflas". Below the headline is a large black and white photo of a man, likely Serzh Sargsyan, sitting in an airplane seat. The sidebar includes links to other news items and diplomatic news from Azerbaijan and Serbia.

Newtimes.az
posta@newtimes.az
Müsələtin digər yaxşaları

4.08.2017 10:00

Bakı, 4 avqust 2017 – Newtimes.az

Son zamanlar erməni KİV-i ecaib məntiqlə rəsmi İrəvanın yeritdiyi siyaseti izah etməyə çalışır. Əsasən Azərbaycanla bağlı məsələləri qabartmağa cəhdər edilir. Onlar bir tərəfdən Azərbaycan Ordusunun endirdiyi güclü cavab zərbələri haqqında yanlış informasiyalar yayır, digər tərəfdən isə Kreml Bakıya yeni silah satmaqdə ittiham etməyə çalışırlar. Hər iki istiqamətdə real arqument irəli sürə bilməyən Ermənistanda adəti üzrə şər-böhtana əl atır. Aydın görünür ki, Azərbaycan Ordusu Ermənistən silahlı qüvvələrindən dəfələrlə güclüdür. Ermənilərin hər bir təxribatçı hərəkətinə güclü cavab verilir. Bununla yanaşı, Azərbaycan öz müdafiə qabiliyyətini durmadan artırır. O cümlədən, Rusyadan müasir silahlar almaqdə davam edir. İki ölkənin siyasi liderləri də müntəzəm əlaqa saxlayırlar. Onlar regional və global miqyasda aktual olan geosiyasi problemləri müzakirə edir, birgə çıxış yolları axtarırlar. Bunlara İrəvan çox qısqanc reaksiya verməkdədir. Lakin reallığı gizlətmək mümkün deyil - Ermənistanda sosial, siyasi, iqtisadi və mənəvi-əlaqi böhran daha da dərinləşir.

gizlədə bilmirlər. Dalbadal erməni əsgərlərinin intiharı, öz silah yoldaşlarını qətlə yetirmələri, ferarilik, müxtəlif cinayətləri törətmələri KİV-de geniş işqalandırılır.

Bunları ört-basdır etmək üçün sosial şəbəkələrdə sünə bir ünvan yaradıb, Azərbaycan Ordusuna qarşı təxribatçı informasiyalar yaymaq kimi fəndləri də boşça çıxdı. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi bu barədə geniş informasiya verərək, "Tofiq İbrahimov" adlı ünvanın ermənilərə aidliyini göstərdi. Bunu ilə informasiya sahəsində İrəvan ciddi bir zərəbə almış oldu. Məlum oldu ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri barədə yazılın yalanların böyük əksəriyyəti Ermənistən xüsusi xidmət orqanlarının mətbəxində hazırlanır. Onlara inanmağın heç bir əsası yoxdur.

Resmi İrəvanın ağlığını çəsdirən digər məqam Rusiya ile Azərbaycan arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlığın getdikcə inkişaf etməsi ilə əlaqəlidir. Moskva Bakıya müasir silahlar satır. Beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həyata keçirilən bu ticarət üçüncü ölkəyə qarşı yönəlməyib.

Azərbaycan öz müdafiə qabiliyyətini artırır, Rusiya isə milli maraqları çərçivəsində bu prosesdə iştirak edir. Moskvanın satdığı silahların heç biri Ermənistənə qarşı hücumda istifadə olunmayıb. Lakin zərurət yaranarsa, Bakı bütün imkanlarından istifadə edərək müdafiə olunacaq və düşmənin la-

yıqılı cavabını verəcək.

Bunları erməni apostol kilsəsi, erməni diasporu, siyasi elita, ideoloqlar və "vətənpərvərlər" dərk etmək iqtidarından deyil. Onlara ele gəlir ki, işğalçı ola-ola dünya ictimaiyyəti Azərbaycanı aqressor kimi tanımlıdır. İrəvan gülünc formada hesab edir ki, bütün Qərbi ölkələri və Rusiya Azərbaycana təzyiq etməlidir ki, işğal faktı ilə barışın və ermənilərə Cənubi Qafqazda ikinci bir qondarma dövlət yaratmağa imkan versin.

Ancaq bu, heç zaman olmayacaq və hətta ermənilər işğal etdikləri İrəvan quberniyasının ərazisində yaradılmış dövlətin nə dərəcədə hüquqi olduğunu sübut etməyə məcbur qalacaqlar. Tarix və ədalət bunu tələb edir.

Bütün bunlar Azərbaycan diplomatiyasının uğurları fonunda başqa bir məsələyə de öz təsirini göstərir. Sarkisyan rejimi nəzarəti altında olan KİV orqanları vasitəsilə Kreml İtihadı edir. Xüsüsilə, Soçi'de Vladimir Putinin Azərbaycan Prezidenti ilə məsləhətleşmələr aparmasına Ermənistən hakimiyəti həqiqi mənada əcaib reaksiya verib.

Erməni analitik və ekspert dairesi biabırçı izah verirlər - Putin guya deyib ki, Azərbaycan Prezidenti ilə görüşmək problemidir!

Baş tutmayan böhtan:

Bakı-Moskva münasibətləri inkişaf etməkdədir

Əslində isə "Sirius" təhsil mərkəzində verilən suala cavabında Rusiya Prezidenti Azərbaycanın dövlət başçısı ilə əsl geosiyasi problemləri müzakirə edəcəyini ifade edib. Həmin məsələləri Vladimir Putin çox aktual hesab edib və onun regional ilə yanaşı, qlobal miqyas üçün de əhəmiyyətli olduğunu vurgulayıb. Ermənilərin "düşünən" başları isə dərəcədə sadələvh və sünə izah etməyə çalışırlar ki, onların primitiv təhlil səviyyəsində olduğu qənaəti yaranır. Ən azından Rusiya Prezidentini səviyyəsiz diplomat kimi qələmə vermek cəhdərli heç bir ölçüye siğmır!

Təbii ki, burada real vəziyyət tamamilə başqa cürdür. V.Putin region üçün aktual olan məsələləri Ermənistən prezidenti ilə deyil, məhz Azərbaycan Prezidenti ilə müzakirə etməyə üstünlük verib. Və o, yanılmaib. İlham Əliyev uzun illərdir aktiv və konstruktiv fəaliyyəti ilə regional əməkdaşlığı, qlobal enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə böyük töhfələr verir. Resmi İrəvanın isə təcavüzkarlığına haqq qazandırmaq üçün

Ermənistanda vəziyyət: daxildə böhran, xarici siyasetdə iflas

müxtəlif uydurma işlərdən başqa bir addım atdığını görən yoxdur.

Bunlar Ermənistandakı sosial-siyasi və iqtisadi vəziyyəti baxımdan nələri ortaya qoyur? Aydın görünür ki, yeni erməni hökuməti de heç bir tutarlı program-islahat həyata keçirə bilmir. Ölkədən insanlar kütłəvi surətdə köç edirlər. Bu yaxınlarda erməni saytları rayonların birinin kəndindəki demografik və sosial vəziyyət haqqında yazı hazırlamışdır. Həmin yazıda göstərilirdi ki, kənd camaati kütłəvi şəkilde yurdlarını tərk edib, Rusiyaya gedirlər. Boşanmaların sayı sürətə artır. Təkcə bir kənddə bu rəqəm 10% təşkil edir.

Erməni oğlanları ailələrini dağırdıb, Rusiyada yenidən evlənlər. Səbəbi ondan ibarətdir ki, onların Ermənistanda iş tapmaları, hüquqlarını qorunması və normal yaşamları imkansızdır. Əsas səbəblərdən biri isə onların Azərbaycan ərazisi olan Dağlıq Qarabağdakı işşalçı erməni ordusunda əsgər olmaq istəməməsi ilə bağlıdır.

Ermənistən iqtidarı seçicilərə verdiyi heç bir vədinə əmel edə bilmir. O cümlədən, hökumətin səmə-

rəli işləməsi alınır. Bunun əsas səbəbi kimi ise bir sıra erməni ekspertlər İrəvanın Moskvadan tam asılılığını göstərirler. Belə ki, Ermənistən iqtisadi və energetik sistemine tam olaraq Rusiya nəzərət edir. Bu proses nəinki səngiyir, hətta daha da inkişaf edir.

Deyək ki, erməni KİV-də ABŞ-Ermənistən münasibətlərinin aşağı seviyyədə olmasını izah edərək, Vəsiñqtonun heç olmasa müdafiə siyasetində İrəvanın müstəqil olmasına tələb etdiyi yazılır. Lakin görünür, okeanın o təyində da anlaya bilmirlər ki, bu, mümkün deyil. Çünkü real olaraq müstəqil Ermənistən mövcud deyil. İndi Rusiya-nın sənii olaraq qondardığı bir kiçik ölkə var ve o, Kremlənd idarə olunur. Rusyanın siyasi dairələri dəfərlə bəyan ediblər ki, Rusiyasız "Ermənistən" adlanan yer bir heçdir. Vəsiñqtonunu anlamırsa, öz günahıdır. Belə bir vəziyyətdə İrəvandan müstəqil addım tələb etmək, sözü küləyə vermək deməkdir.

Bütün bu reallıqlar onu təsdiq-ləyir ki, Ermənistən müstəqil dövlət olması hələ mümkün deyil.

Ermənistənla deyil, onun ağaları ile danışmaq lazımdır. Erməni KİV-in saldıgı hay-kük isə daxili auditoriya üçündür. Bununla sade vətəndaşları aldadır və onlardan həqiqətləri gizlədirler.

Lakin tarix göstərir ki, belə vəziyyət uzun müddət davam etmir. Haradasa qırılma nöqtəsi vardır. Ermənistən da bir dövlət kimi yaxın perspektivdə ciddi böhrana düşəcək. İndi mövcud olan problemlər birbaşa dövlətçiliyin taleyinə təsir edəcək. Bu acı taleyi yaşamamaq üçün yeganə çıxış yolu erməni silahlı quldur dəstələrinin işgal etdikləri Azərbaycan ərazisini tərk etməsidir.

Eyni zamanda, erməni siyasetçiləri dialoq mədəniyyətinə yiyələnməlidirlər. Onların kobud, yönələmsiz və radikal ritorikaları Ermənistən quyusunu daha dərindən qazmaqdan başqa heç nəyə xidmet etmir. Qəribədir ki, erməni xalqı qəfət yuxusundan ayılmaq istəmir. Bununla o da özünü bütövlükde fəlakətə sürükləyir. Ancaq misal var - "özü yixinən ağlamaz!"

Newtimes.az

Cırkı su Ermənistən ordusunda yoluxucu xəstəliklərin yayılmasına səbəb olub

Azerbaycanın işşal olunmuş Dağlıq Qarabağ ərazisində yerləşən Ermənistən ordusunun ən böyük problemlərindən biri de əsgərlərin içmeli su ile təminatındaki acınacaqlı vəziyyətdir. AZERTAC xəbər verir ki, bu günlərdə Madagizdəki hərbi hissələrdən birinin cəbhə xəttindəki bölmələrinə içmeli su çatışmazlığından cırıkbı sulardan istifadə edən əsgərlər arasında yoluxucu xəstəliklər yayılıb. Karantin tədbirlərinin görülməsinə baxmayaraq, Aram Arekelyan adlı hərbi qulluqçunun səhəhetində ciddi problemlər yaranıb və o, ağır vəziyyətdə Xankendidəki hərbi hospitala yerləşdirilib. Hadisə ictimaiyyətdən gizlədilsə de Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin "kənd təsərrüfatı naziri" Aram Mxoyan, "ətraf mühit və təbii ehtiyatlar üzrə idarə rəisinin birinci müavini" Artur Qabrielyan və "yerli hərbi komandanlığının" iştirakı ilə hərbi hissələrin içmeli su ilə təminatına dair fövqəladə toplantı keçirilib.

AZAL sərnişinlərə müraciət edib

Son vaxtlar "Azerbaycan Hava Yolları" (AZAL) aviaşirkəti tərəfindən aviaibiletlərinə qeyd edilən əşyalar arasında yoluxucu xəstəliklər yayılıb. Karantin tədbirlərinin görülməsinə baxmayaraq, Aram Arekelyan adlı hərbi qulluqçunun səhəhetində ciddi problemlər yaranıb və o, ağır vəziyyətdə Xankendidəki hərbi hospitala yerləşdirilib. Hadisə ictimaiyyətdən gizlədilsə de Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin "kənd təsərrüfatı naziri" Aram Mxoyan, "ətraf mühit və təbii ehtiyatlar üzrə idarə rəisinin birinci müavini" Artur Qabrielyan və "yerli hərbi komandanlığının" iştirakı ilə hərbi hissələrin içmeli su ilə təminatına dair fövqəladə toplantı keçirilib.

Milli Məclisin nümayəndə heyəti İrana səfər edəcək

Azerbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədovun başçılıq etdiyi parlament nümayəndə heyəti avqustun 5-də İran İslam Respublikasının paytaxtı Tehranda səfərdə olacaq. Parlamentin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilir ki, səfər zamanı Milli Məclisin sədri və onu müşayiət edən şəxslər İran Prezidenti Həsən Ruhaniyin andığın mərasimində iştirak edəcəklər. Oqtay Əsədovun tədbirə qatılan nümayəndə heyətlerinin başçıları ilə görüşləri də nəzərdə tutulub

Demə, ABŞ demokratiyası eşşək üzərində qurulub

İLHAM

Dünyanın əlləm-qəlləm, əcaib-qəraib işləri da olur. Bir də görürsən ki, çox sadə, adı görünən bir məsələ, ele bir düyüñən düşür ki, yüz təbib, bir o sayda da filosof, psixoloq, nə bilim, nə yığılib gəlse, o düyüñün açılması müşkülə çevrilir. Demək istəməzdəm ki, bir dəli quyuya daş atdı, yüz ağıllı yığışdı onu çıxara bilmədi və ya ağıllı fikirləşince, dəli hoppanıb çayı keçdi. Əlqərez, sözümüz canı ondan ibaretdir ki, işin müşkülü düşməsin, düşdüşə, onun həlli çətindir. Ta o vaxta qədər ki, bir şans və ya bir gözlənilməz hadisə yaransın. Məsləhət deyil, özünü oda-alova atasan, molla yanına getmək və dua yazdırmaq da tövsiyə olunmur.

Hər şeyin öz zamanı və vaxtı var. Çoxları düşdüyü müşkül problemə görə kimlər isə qınayır. Hətta həmin kimsələr haqqında hədayanlılar və qarşılaşır da yağıdır. Az qala mətbuata çıxbı, yanlıqlı-yanlıqlı desin ki, filankəsin nəzəri və ya filankəsin gözü mənim axırma çıxdı. Göz demişkən, həqiqətən də, göz məsələsi çox qəliz məsələdir. Səbəbsiz yere deyilməyib ki, gözər qəlbin aynasıdır. Dünyada ele bir canlı tapmaq mümkün deyil ki, eyni gözlərə malik olsunlar. Gözərlə insanın daxili aləmini oxumaq, hətta sağlamlıq durumunu belə müəyyənləşdirmək mümkündür. Sakit təbiətli və ya təlatümlü birisi olduğunu da gözər vasitəsilə dəqiqləşdirmək olar. Safdır, təmizdir, yalan danışındır, hətta bunları da gözər vasitəsilə aydınlaşdırmaq çətin deyil. Deyilənlərə və yazılınlara inansaq, bəşər aləmində ən saf və ən gözəl göz eşşək gözüdür. Amma gel, deyək ki, oğlan sevdiyi qızı "mənim eşşək gözüm" desin, gör onda nə həngamə qopacaq? Bəlkə də, dövlətlərə mühabibələr bu həngamənin yanında yalan olacaq. Qız üzüyü oğlanın başına vurmaqla kifayətlənməyib, qohumlar səngər qazib bir-birinə ən müasir silahlalarla belə gülə atacaqlar. Bu, azmiş kimi, dünyanın ən reytinqli KİV-lərinə çıxbı oğlan və onun qohum-əqrəbəsi haqqında eşşəksəyə ittihamlar səsləndirəcəklər. Eşşəyin heç sahibi yanında da belə hörmət-izzəti yoxdur. Hətta toyda-düyündə belə sahibi eşşəyi ne rehm etməyib, onu işlətməyə, ora-bura çapmağa daha çox meyil göstərir. Məşhur klassik şairlərimizdən birinin toya çağırılan anqara-anqara şilləq atan eşşəyin dilindən qəleme alındı - "Dedi başqa işə çağrılmaram mən, yüksək odun daşımaq lazımdır əlbət" misraları da səbəbsiz yere deyilməyib. Amma hər zaman eşşək barede heç de acı sözler demek, təqnidli fikirlər ifadə etmek mümkün deyil. Məsələn, eşşəyi bir dəfa girib batlığı palçıq, ikinci dəfa girməye məcbur etmek qeyri-mümkündür. Elə hallar olur ki, eşşək haqqında şeirlər deyilir, mahnilar qoşular. Şou əhli var ki, reytinq qazanmaq, ictimai diqqət mərkəzine çevriləmək üçün eşşək klip də çəkdirlər. Məşhur türk müğənnisi Barış Mançınun "Arkadaşım eşşək" mahnısı yəqin ki, çoxlarının hələ də qulağında səslənməkdədir. Azerbaycanın tanmış bərk gedən şou əhlinən olan Aygün Kazımovanın, Brilyant Dadaşovanın, Azər Zeynalovun və digərlərinin eşşək klip çəkdiirmələri de onların eşşəye olan simpatiyalarının nəticəsi hesab etmək olar. Yəqin ki, Rəqsane, Röya, Zülfüyyə, Damla və digər şou nümayəndələri geləcək layihələrində eşşəkə bağlı müəyyən klipler çəkdiirməklər və mahnilar oxuyacaqlar. Çünkü onlarda olan paxılıq və qısqanlıq hissi bunu deməyə esas verir.

Deyərdim ki, eşşəye ən böyük dəyəri Amerika Birləşmiş Ştatlarının demokratları verib. Çoxları bunu demokratların öz keçmişlərinə hörmətin nümunəsi olduğunu qeyd edirlər. Çünkü ABŞ-da vətəndaş məhabibəsi dövründə ölkədəki eşşəklər vahid dövlətin bərqrər olmasında və demokratik cəmiyyətin yaradılmasında xüsusi rolları və zəhmətləri olub. Bu əməyi yüksək qiymətləndirən demokratlar eşşəyi öz emblemlərinə həkk ediblər. Fransız tədqiqatçısı Rikkin Olver iddia edir ki, eşşək simvolu, əslində, Respublikaçılar Partiyasının təmsilçisi olan Donald Trampin talismanına çevriləsəydi, onun Hillary Klintonə qalib gəlməsi qeyri-mümkün olacaqdı. Digər tədqiqatçılar və siyasetçilər də D.Trampin seçkilərde qələbe qazanaraq, ABŞ-in prezidenti seçilməsindən eşşək simvolunun xüsusi rol oynadığını yazırlar. Deyilənə görə, D.Tramp Vəsiñqton və Kaliforniya ştatlarında eşşək təsərrüfatlarının genişləndirilməsi üçün geniş sahələr ayrılmış barəde əmr imzalayıb. Hətta bu təsərrüfatın maliyyələşməsi üçün Senatdan razılıq da alıb. Bununla Tramp administrasiyası ABŞ-da demokratik proseslərin surətlənməsinə təkan verən eşşəye öz reğbətlərini göstərmək isteyirlər.

5 avqust 2017-ci il

Azərbaycanda söz, fikir və məlumat azadlığı yüksək səviyyədə təmin olunmaqdadır

Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığının təminatı ilə bağlı müvafiq qanun-vericilik aktları qəbul edilib. 1998-ci il avqustun 6-da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Fərmanı ilə mətbuat üzərində sənzura ləğv olunub.

Sənzuranın ləğvi və bu qəbilden digər tədbirlər müstəqil KİV-lərin inkişafını, vətəndaşların beynəlxalq hüquq normaları və Azərbaycan Konstitusiyası ilə təsbit olunmuş söz, məlumat və fikir azadlığını təmin edib. Söz azadlığı istiqamətində həyata keçirilən siyasetin davamı olaraq, Prezident İlham Əliyev də KİV-in inkişafı və müstəqiliyinin möhkəmləndirilməsi yönündə bir sıra mühüm addımlar atıb. Hazırda Azərbaycanda dünya standartlarına uyğun media, elektron və yazılı KİV-lər formalışdır, söz azadlığı tam təmin olunub. Müstəqil KİV-lərin sayına görə, Azərbaycan MDB və Şərqi Avropa ölkələri arasında qabaqcıl mövqelərdən birini tutur. Bunun üçün isə kifayət qədər əsaslar ve temelli işlər aparılıb.

Azərbaycan əhalisinin təxminən 80 faizi internetə çıxışı olan azsaylı ölkələrdəndir

Bele ki, artıq bu gün tam qətiyyətdeyə bilerik ki, Azərbaycan Respublikası, nəinki Avropada, hətta bütün dünyada əsas insan hüquq və azadlıqlarının, həm də söz və mətbuat azadlığının en yüksək səviyyədə qorunduğu ölkələrdən biridir. Müstəqil Azərbaycan dövləti ölkədə insan hüquqlarının müdafiəsi, söz və mətbuat azadlığı kimi mesələlərə xüsusi önem verir. Azərbaycan dövləti azad sözün cəmiyyət həyatında üstün yer tutması, mənəsiz yayılması üçün daim zəruri addımlar atır. Azərbaycan əhalisinin təxminən 80 faizi internetə çıxışı olan azsaylı ölkələrdəndir. Bu isə, dövlətin azad sözə, müstəqil mətbuaşa verdiyi sərbəstliyin, göstərilən qayğının təzahüründür.

Ölkə mətbuatının inkişafında yeni dövr

Bir neçə konkret faktı yada salaq. 1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkədə hakimiyyət qaydılarından sonra yeni tipli medianın formalışması və möhkəmlənməsi üçün dəfələrlə ciddi tədbirlər həyata keçirmişdi ki, nəticədə, KİV-lər üzərindən dövlət nəzarətinin götürülməsi və azad mətbuatın inkişafı üçün əlverişli mühit yaradılmışa qəbul olmuşdu. Heydər Əliyevin "Ölkədə söz, fikir və məlumat azadlığının təmin edilməsi sahəsində eləvə tədbirlər haqqında" Fərmanı ilə mətbuatda dövlət sirlərini mühafizə edən baş idarənin ləğvindən və "Kütləvi informasiya

ya vasitələri haqqında" Qanunun qəbulundan sonra ölkə mətbuatının inkişafında yeni dövr başlandı.

Nəinki mətbuat təmsilçilərinin, həmçinin, çoxmilyonlu oxucuların da yadından çıxmayıb ki, qəzet redaksiyalarının "Azərbaycan" nəşriyyatına olan borclarının ləğv edilmesi, onların

Bütövlükdə, söz və informasiya azadlığı hər bir ölkə üçün, ölkənin inkişafı üçün ən vacib olan məsələlərdən biridir. Söz və informasiya azadlığı, demokratiyanın inkişafı, hüquqi dövlətin qurulması Azərbaycanda çox vacib olan məsələlərdir. Mən he-sab edirəm ki, bu sahədə ölkəmiz çox böyük və uğurlu yol keçmişdir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, jurnalistlərin müxtəlif dövlət mükafatları ilə, o cümlədən, orden və medallarla təltif olunmaları Dahi Öndərin mətbuatın inkişafına göstərdiyi diqqətin tərkib hissəsidir. Azərbaycan jurnalistlərinin 2003-cü ilin martında keçirilən I Qurultayında Mətbuat Şurasının yaradılması bu sahədə pərakəndəliyin aradan qaldırılmasına müsbət təsir göstərib, bir qədər sonra Jurnalistlərin Peşə Kodeksinin qəbul edilməsi isə media qurumları arasında problemlərin həllində mühüm rol oynayıb.

"Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi Konsepsiyası"

mətbuat - dövlət münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətlərini və dövlətin bu sahədəki siyasetini tam mənada ifadə edən baza rolunu oynayır

Hazırda ölkə mətbuatına göstərdiyi qayğı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Milli mətbuatımızın hər 5 ildən bir yubileylerinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları bu sahəyə olan diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. 2005-ci ildən "Əməkdar jurnalist" fəxri adı bərpa edilib, çoxsaylı həmkarlarımız fəxri adlara, orden və medallara layiq görülüb.

Prezident Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında

kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi Konsepsiyası" mətbuat - dövlət münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətlərini və dövlətin bu sahədəki siyasetini tam mənada ifadə edən baza rolunu oynayır. Həmin sənəd əsasında 2009-cu il aprelin 3-də "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi informasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu" yaradılması haqqında" dövlət başçımızın Fərmanı bu istiqamətdə atılmış mütəreqqi addımlardan biridir. Həmin fondun əsas məqsədi azad medianı inkişaf etdirmək, onu dəstəkləmək, mətbuatın maddi-texniki bazasının, o cümlədən, mediada çalışan jurnalistlərin sozial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması na xidmət göstərməkdir.

Bele bir ənənənin dünyada analoqunun olmaması Azərbaycanda mediaya göstərilən diqqətin en bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilə bilər

KİVDF-nin yaradılmasını böyük məmənnunluqla qarşılayan, bir çox hallarda bayram kimi qəbul edən mətbuat təmsilçiləri daha bir neçə ildən sonra, dövlətin elə bir qayığını gördülər ki, indiyədək ölkələrin heç birində o miqyaslı dövlət qayığı qeydə alınmayıb. Bele ki, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı əsasında ayrılan vəsaitlə jurnalistlər üçün 156 mənzilli yaşayış binası tikildi və həmin ev 2013-cü il iyulun 22-də, bəlavasitə Mətbuat Günü qələm sahiblərinə təhvil verildi. Elə həmin gün dövlət başçımız jurnalistlər üçün tikiləcək 255 mənzilli növbəti yaşayış binasının təməlini qoydu. Artıq bu buna da Azərbaycan Milli Mətbuat Günü 142-ci ildönümü ərefəsində jurnalistlərin ixtiyarına verildi və üçüncü binanın təməli növbəti dəfə "Jurnalistlərin Dostu" nominasiyasına layiq görülmüş Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyuldu. Bele bir ənənənin dünyada analoqunun olmaması isə Azərbaycanda mediaya göstərilən diqqətin en bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilə bilər.

Rövşən RƏSULOV

Mübariz Əhmədoğlu: "Ermənistanda müəyyən qruplar NATO qrantlarından pul qazanırlar"

"Ermənistən NATO-nun Ruminiyada keçirilən hərbi təlimlərində iştirak etdi. Hal-hazırda Gürcüstan ərazisində keçirilən NATO-nun hərbi təlimlərində iştirak edir. Diger bele təlimdə də iştirakına razılığını verib və hazırlaşır". Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədoğlu deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistən NATO ilə əlaqələrinin interaktiv mahiyyəti olmasına NATO Baş Katibinin Qafqaz və Mərkəzi bələtləri Ermənistən rehbərliyinə bəllidir. NATO-nun Qarabağ məsələsində Ermənistənə dəstək verməsi də aydınlaşdır. Türkiye NATO-nun üzvüdür. Bu parametrlər çərçivəsində Ermənistən NATO-ya can atırsa, deməli bunun mahiyyəti antirusiyaçılıqdır. Ermənistəndə müəyyən qruplar NATO qrantlarından pul qazanırlar. Amma eger pul prizmasından məsələyə yanaşsaq Aİ Ermənistənə dəha çox pul təklif edə bilər. NATO-dan fərqli olaraq Aİ sərt antirusiyaçılıq nümayiş etdirə bilmir. NATO Rusiyaya qarşı mövqeyini sərtləşdiridikcə, Rusiya ətrafında hərbi qüvvələr topladıqca, Ermənistən Nato-ya doğru bele siyasetin müəllifi prezident S.Sarkisyan təlimat verəcəyi təqdirdə rəsmi təbliğat maşını NATO-nun əleyhinə danışacaqdır. NATO-nun əleyhinə danişilməsə deməli, prezident S.Sarkisyan bele istəyir".

Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət bütçəsinin gəlirləri 110 faiz icra olunub

Naxçıvan Muxtar Respublikası dövlət bütçəsinin gəlirləri 2017-ci ilin birinci yarısında 31 milyon 631 min 900 manat proqnoza qarşı 34 milyon 907 min manat və ya 110,4 faiz icra olunub, bütçəyə 3 milyon 275 min 100 manat məbləğində elave vəsait daxil olub.

AZERTAC xəber verir ki, bu faktları Naxçıvan Muxtar Respublikası Maliyyə Nazirliyində keçirilən kollegiya iclasında maliyyə naziri Səbuhi Məmmədov səsləndirib.

Nazir bildirib ki, 2017-ci ilin birinci yarımında makro-iqtisadi sabitliyin qorunması muxtar respublikada iqtisadi inkişafa şərait yaradıb, qazanılan uğurlar dövlət bütçəsinin gəlirlərinə öz təsirini göstərib. Cari ilin ilk altı ayında bütçə gəlirlərinin 84,3 faizi və ya 29 milyon 427 min manat Vergilər Nazirliyi, 8,8 faizi və ya 3 milyon 84 min manat Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən toplanılan daxilənlərdən, 4 faizi və ya 1 milyon 377 min manat dövlət bütçəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların ödənişli xidmətlərdən, 2,9 faizi və ya 1 milyon 19 min manat isə vergi olmayan daxilənlər hesabına olub.

Diqqətə çatdırılıb ki, 2017-ci ilin birinci yarımında makro-iqtisadi sabitliyin qorunması muxtar respublikada iqtisadi inkişafa şərait yaradıb, qazanılan uğurlar dövlət bütçəsinin gəlirlərinə öz təsirini göstərib. Cari ilin ilk altı ayında bütçə gəlirlərinin 84,3 faizi və ya 29 milyon 427 min manat Vergilər Nazirliyi, 8,8 faizi və ya 3 milyon 84 min manat Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən toplanılan daxilənlərdən, 4 faizi və ya 1 milyon 377 min manat dövlət bütçəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların ödənişli xidmətlərdən, 2,9 faizi və ya 1 milyon 19 min manat isə vergi olmayan daxilənlər hesabına olub.

Qarışdakı dövrə görüləcə işlərə toxunan nazir vurğulayıb ki, Maliyyə Nazirliyinin müvafiq strukturları tərəfindən bütçə vəsaitlərinin qanunauyğun və səmərəli istifadəsinə nezəret artırılmalıdır. Maliyyə vəsaitlərindən təyinatına uyğun şəkildə istifadə edilməsinə nezəret olunmalı, bütçə təşkilatlarında xərclər üzrə müəyyən olunmuş limitdən artıq vəsaitlərin xərclənməsinin qarşısı alınmalı və əlavə xərclərə yol veren, borc yaradan təşkilatlar baremdə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görülməlidir.

Qeyd olunub ki, rayon maliyyə orqanları nazirliyin elektron nezəret sistemləri ilə aparılan işin keyfiyyətini diqqət mərkəzində saxlamalı, maliyyə və məhsəbatlı işində operativliyin təmin olunması istiqamətində fəaliyyətləri artırılmalıdır.

Sonra digər çıxışlar dinlənilib.

Azərbaycan kapital qoyuluşuna görə MDB məkanında lider dövlətdir

Təkzibolunmaz faktıdır ki, hər bir ölkənin inkişafının əsasında sərmayə qoyuluşu dayanır. Yatırılan sərmayə yeni istehsal və xidmət sahələrinin, yeni iş yerlərinin açılması ilə nəticələnir. Bu da məhsul istehsalını artırır, göstərilən xidmətlərin keyfiyyəti yaxşılaşır, dünya bazarlarına yollar açılır. Məhz bu baxımdan, ölkəmizdə xarici və daxili investisiyaların iqtisadiyyata cəlb edilməsi üçün müxtəlif proqramlar həyata keçirilir. Buna görə də, Azərbaycan kapital qoyuluşunda, nəinki MDB məkanında lider dövlətdir, hətta bir çox Şərqi Avropa ölkələrindən öndədir.

Elə Prezident İlham Əliyev de Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşısında duran vəzifələrə həsr olunan iclasında ölkə iqtisadiyyatına kapital qoyuluşunun əhəmiyyətini vurğulayaraq deyib ki: "Bu ilin altı ayında ölkə iqtisadiyyatına 5 milyard dollar sərmayə qoyulub. Bu gün sərmayə qoyuluşu, demək olar ki, bütün ölkələrdə azalır. Çünkü maliyyə sıxıntılı və problemlər var. Amma Azərbaycana sərmayə qoyulur və bu sərmayənin böyük hissəsi xarici sərmayədir. Yeni xarici investorlar üçün Azərbaycan çox cəlbedici ölkədir. Nəye görə? Təkcə ona görə yox ki, bizdə yaxşı investisiya iqlimi var. Ona görə ki, Azərbaycan bu gün sabitlik məkanıdır və investorlar ancaq sabit olan yerlərə sərmayə qoyurlar. Sabit olan ölkələrin sayı kəskin surətdə azalır. Ona görə, əminəm ki, gələcəkdə daha çox xarici sərmayədarlar Azərbaycana investisiya qoymaq üçün bize müraciət edəcək".

Ölkətə ki, Azərbaycanda qoyulan sərmayənin çox hissəsi xarici kapitala məxsusdur. Lakin bununla yanaşı, daxili sərmayələrin iqtisadiyyata qoyulmasının sürətləndirilməsi də vacibdir. Bu sahədə milli sahibkarların üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Çünkü Azərbaycanda artıq sahibkarlıq sinfi formallaşdır, onların elində müəyyən qədər kapital var. Həmin kapitalın sərmayə şəklində iqtisadiyyata qoyulması ümumi inkişafımızın xeyrine olacaq.

Kapital qoyuluşunun bir forması da dövlət tərəfindən sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsidir. Cari ilin 6 ayında bu məqsədlə 63 milyon manat kredit verilib. Ümumiyyətlə, bütövlükde sahibkarlar güzəştli şərtlərle 2 milyard manat kredit alıblar. Ölkəmizdə investisiya təşviqi mexanizmi uğurla icra olunur. Bu mexanizm işə düşəndən sonra ölkə iqtisadiyyatına 1,6 milyard manat dəyərində investisiya qoyulub. Sözsüz ki, kapital qoyuluşu, sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsi və investisiya təsvi-

qi mexanizmlərinin işə düşməsi neticesiz qala bilməzdi. Buna görə də, cari ilde 122 min yeni iş yeri açılıb ki, onun da 101 min daimidir.

Ölkənin iqtisadi inkişafının müxtəlif sahələrinə dövlət tərəfindən ardıcıl olaraq kapital qoyulur. Bu, xüsusilə, infrastruktur layihələrində özünü daha qabarıq tərzdə göstərir. Görülən tədbirlərin nəticəsidir ki, qazlaşdırmanın səviyyəsi 93 faizə çatıb.

Kənd yolları layihələri uğurla icra edilir. Yüzlərlə kəndi birləşdirilən yollar abadlaşaraq gediş-gelişi asanlaşdırıb. Bölgələrdə içməli su layihələri də uğurla icra edilir, sudan korluq çəkən şəhər, qəsəbə və kəndlərdə bu problem birdəfəlik həll edilib. Ölkənin paytaxtında da quruculuq işləri uğurla davam etdirilir. Xüsusilə, son dövrlər reallaşdırılan infrastruktur layihələri şəhərin siması-

nı dəyişəcək, yol infrastrukturunda mövcud olan tixacların aradan qaldırılmasına imkan yaradacaq. Eyni zamanda, şəhərin bu hissəsində gözəl parklar salınacaq, istirahət mərkəzləri yaradılacaq, səliqəsizliyə son qoyulacaq.

Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumatə görə, cari ilin yanvar-iyun aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 7138,6 milyon manat vəsait yönəldilib.

Bu vəsaitin çox hissəsi məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisine sərf olunub, sonrakı yerlərdə xidmət və mənzillərin tikintisi gelir. Yatırılan sərmayənin 69,8 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərma-

yədarları tərəfindən qoyulub. Bu da ölkədə sahibkarlar tərəfindən iqtisadiyyata kapital qoyuluşunda feallışmanın təzahüründür. Beləliklə, daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilən vəsaitin dəyəri

ümumi sərmayənin 40 faizini təşkil edib. Əsas kapitala yönəldilən sərmayədə müəssisə və təşkilatlar, banklar, büdcə tərəfindən ödənilən vəsaitlər, büdcədənəkənar fondların sərmayələri və eha- linin şəksi vəsaitləri önemli yer tutur.

Kapital qoyuluşu, eyni zamanda, tikinti sektorunda canlanmaya səbəb olub. Belə ki, yanvar-may aylarında inşaat sektorunda işçilərin orta siyahı sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1 faiz artaraq, 93,8 min nəfər

olub. Onların orta aylıq əməkhaqqı 821,4 manat təşkil edib. Bu sahədə əməkhaqqını daha çox binaların tikintisində və mülki təyinatlı inşaat işlərində çalışanlar alıb.

Göründüyü kimi, ölkədə olan münbit investisiya mühiti, xarici kapitalın qanunla qorunması əcnebi sahibkarları iqtisadiyyatımıza vəsait qoymağa həvəsləndirir. Hesabat dövründə xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 4282,7 milyon manat vəsait yönəldilib. Qoyulan sərmayənin 83,7 faizi İngiltərə, Türkiyə, Malayziya, İsveçrə, Rusiya, İran, ABŞ və Yaponiya sərmayədarlarına məxsus olub.

"Ses" Analitik Qrupu

5 avqust 2017-ci il

Bu gün Azərbaycan mətbuatı üçün tarixi bir gündür

1998-ci il avqustun 6-da Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan mətbuatının üzərindən dövlət senzurasının ləğv edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb

Birmənəli şəkildə demək olar ki, Azərbaycan mətbuatının inkişafı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 1998-ci il, avqustun 6-da Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan mətbuatının üzərindən dövlət senzurasının ləğv edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Bu Sərəncam demokratik cəmiyyətin inkişafına yeni dəstək oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasetini və nənələrini müasir dövrün tələblərinə uyğun davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev cəmiyyət həyatında kütləvi informasiya vasitələrinin rolunu yüksək qiymətləndirərək, KİV-lərin inkişafına əlverişli şərait yaratmaqla, mətbuat işçilərinin maddi-məsələt şəraitlərinin yaxşılaşdırılması, redaksiyaların texniki avadanlıqlarla təchiz olunması istiqamətində müvafiq qərarlar və sərəncamlar verir. Bu günlər 255 jurnalistin mənzillə təmin olunması deyilənlərə misal ola bilər. Söhbət etdiyimiz mətbuat nümayəndələri Ulu Öndərin Sərəncamı ilə senzuranın ləğv olunmasını dövlətin mətbuatı göstərdiyi yüksək qayğının nümunəsi kimi dəyərləndirdilər.

Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri, Azərbaycan Mətbuat Şurasının idarə Heyətinin üzvü Müşfiq Əlaşgərli:

- Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrə media ilə bağlı düşünülmüş bir program vardi və Azərbaycanda müsteqil, demokratik medianın inkişaf etdirilmesi üçün mərhələli program vardi ki, bu programın həyata keçirilməsi nəticəsində ölkəmizdə media en yüksək səviyyəyə çatdı və dünya informasiya məkanının bir tərkib hissəsinə çevrildi. Bu programın tərkibinə, ilk önce senzuranın aradan qaldırılması müdдəəsi daxid edildi. Senzuranın aradan qaldırılması müsteqil və demokratik medianın inkişafında en mühüm və ciddi addımlardan biri idi. Təbii ki, bu addımı atmadan Azərbaycanda nə müsteqil demokratik medianın inkişaf etdirmek mümkün deyildi, nə de Azərbaycan mediasını dünya informasiya məkanının tərkib hissəsinə çevirmek mümkün deyildi. Buna nəzərə alaraq Ulu Öndər Heydər Əliyev mətbuatın üzərindən dövlət senzurasının ləğv edilmesi haqqında Sərəncam imzalamaqla demokratik müsteqil medianın inkişaf etdirilmesine çox mühüm dəstək vermiş oldu. Bu baxımdan, Azərbaycan mediası bugünkü inkişafına görə, təbii ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevə daha çox borcludur.

"Palitra" qəzetiñin baş redaktoru Namiq Əliyev:

- Senzura totalitar, qeyri-demokratik idarəetmə sisteminin hökm sürdüyü dövlətlərə xas olan cəhətdir. Azərbaycanda isə Ulu Öndər Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyətə gəldikdən sonra tədricen ölkəni totalitar sistemin buxovlarından azad etməyə başladı və proses daha da intensivləşdi. Bu baxımdan, senzuranın ləğvi Azərbaycan mətbuatının tarixində en önemli hadisələrdən biridir.

GÜLYANƏ

Dövlət ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə qeydiyyatdan keçənlərin sayı iki mindən çoxdur

A vqustun 1-dən 2017-2018-ci tədris ili üzrə "ASAN peşə" layihəsi çərçivəsində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbuluna start verilib. Artıq 2000-dən çox qeydiyyatdan keçən var. AZERTAC xəber verir ki, bu nu Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin peşə təhsili müəssisələrinin idarə edilməsi, keyfiyyətin təminatı və monitoring şöbəsinin müdürü Amil Əlili deyib.

2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında Yasamal rayonunun iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri

Yasamal rayon Statistika Şöbəsinindən verilən məlumatə görə, 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında fəaliyyət göstərən bütün sənaye müəssisələri tərəfindən 120130,6 min manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 27,7 faiz çox sənaye məhsulu istehsal olunmuşdur. Sənaye məhsulunun ümumi həcmində qeyri-dövlət sektorunun xüsusi çəkisi 90,1 faiz təşkil edir. 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 1236922,1 min manatlıq xidmətlər göstərilmişdir ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7 faiz çox olmuşdur. Hesabat dövründə fəaliyyət göstərən rabitə müəssisələri tərəfindən müəssisə və təşkilatlara, əhaliyə 298149,9 manat dəyərində xidmət göstərilmişdir. Bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,5 faiz az olmuşdur. 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında rayonun tikinti kompleksində iqtisadi və sosial sahələrin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələri hesabına 161807,8 min manat məbləğində investisiyadan istifadə edilmişdir ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 33,2 faiz azalmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 125403,8 min manatı tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilmesinə sərf edilmişdir və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 24 faiz azalmışdır. 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında rayonun pərakəndə ticarət şəbəkəsindən əhaliyə 1202378,1 min manatlıq məhsul satılmış, dövriyyənin həcmi əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 10,8 faiz azalmışdır. Əhaliyə göstərilən öndənli xidmətlərin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrünün 82 faizini təşkil edərək, 281017,6 min manat həcmində olmuşdur. İstehlak məhsullarının 9,6 faizi hüquqi şəxs statuslu müəssisələrdə, 66,1 faizi fərdi sahibkarlara məxsus ticaret subyektlərində, 24,3 faizi isə məhsul bazarlarında satılmışdır. Rayonun iqtisadi və sosial sahələrində muzdla işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı 639,5 manata çatmışdır.

Qismət İsmayılov

Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankı TANAP üzrə Azərbaycana 500 milyon dollar kredit ayıracaq

Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankı (EBRD) Trans-Anadolu qaz boru kəməri (TANAP) layihəsi üçün Azərbaycana 500 milyon dollar kredit ayıracaq. AZERTAC xəber verir ki, bankın rəhbərliyi "Cənub Qaz Dəhlizi"nin en böyük hissəsini təşkil edən TANAP layihəsində istifadə edilməsi üçün "Cənub Qaz Dəhlizi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə (QCD) ayrılmazı planlaşdırılan 500 milyon dollar məbləğində maliyyə paketinin oktyabrın 18-de keçiriləcək idarə heyətinin toplantısında təsdiq olunması gözlənilir.

EBRD edilən yazılı açıqlamada, ümumi dəyəri 8,6 milyard dollar olan TANAP layihəsi üçün dəha əvvəl Dünya Bankının 800 milyon dollar və Asiya İnkışaf Bankının isə 600 milyon dollar maliyyə vəsaiti ayrıldığı xatırladılıb.

Avropa İnvestisiya Bankının da TANAP-a kredit ayırmayı düşündüyü bildirilən açıqlamada, layihənin Türkiye və Avropanın enerji təhlükəsizliyini və mənəbələr şaxələndirilməsini təmin etməsi baxımından ehəmiyyətli olduğu vurğulanıb. "Cənub Qaz Dəhlizi"nin böyük bir hissəsini təşkil edən TANAP-in tikinti müddətində 9 mindən çox, daimi olaraq isə təxminən 300 nəfərə məşşəllüğunun təmin ediləcək. TANAP-da 58 faiz iştirak payına malik olan və səhmlərinin əksəriyyəti Azərbaycan hökumətinə məxsus "Cənub Qaz Dəhlizi" QSC-nin EBRD-dan alacağı 500 milyon dollarla birgə layihəyə cəlb etdiyi ümumi investisiyanın 5 milyard dollara çatacağı qeyd olunub.

Elbay Qasımcızadə: "Hər bir yeni tikinti üçün mütləq şəhərsalma əsaslandırılması olmalıdır"

Bəzi hallarda paytaxtda sahibkarların daha böyük gəlir etmək məqsədile kiçik bir ərazidə bir neçə bina inşa etdiyinin şahidi olur. Bununla da onlar Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsini pozmuş olurlar. Həmin ərazidə sıxlıq yaranmaqla yanaşı, sakinlərin istirahəti, həmçinin ekoloji məsələlər nəzəre alınır...

Azərbaycan Memarlar İttifaqının idarə Heyətinin sedri Elbay Qasımcızadə AZERTAC-a müsahibəsində şəhərsalma sahəsində baş verən nöqsanlarla bağlı öz fikirləri bölüşüb. Tanınmış memar bildirib ki, respublikanın şəhərsalma və tikinti məcəlləsində uyğun olaraq, tikinti normaları müəyyənəşdirilib. Həmin normalara əsasən binalar arasında məsafələr məhdudlaşdırılır: "Hər bir yeni tikinti üçün mütləq şəhərsalma əsaslandırılması olmalı və bu problem öz həllini tapmalıdır. Binaların arasındaki məsafə həm də təhlükəsizlik nöqtəyi-nəzərindən olmalıdır. Qanunvericiliyə əməl etməyənləri hətta cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək olar". Onun fikrinə, binaların bir-birinə yaxın tikilməsindən, ilk növbədə, zərər çəkenlər həmin binaların sakinləridir. Belə ki, günəş şüalarının binalara düşməməsi müxtəlif xəstəliklərə, nəticə etibarilə insanların səhhətinə mənfi təsir göstərə bilər. Bu, eləcə də təhlükəsizlik baxımından da vacib məsələdir.

Sovet dövründə tikilmiş mikrorayonları xatırladan E.Qasımcızadə deyib ki, sözügedən yaşayış massivlərindeki böyük ərazilərdə məktəb və stadion tikilirdi. Hər həyətde yaşlılıq salınırdı. Həm də o dövrə 5 mərtəbəli binaların inşasında tikinti normaları saxlanılıb. Sovet hökuməti qətiyyətlə tələb edirdi ki, bu normalara riayət edilsin. Çünkü tikinti dövlətin vəsaitinə aparılrı və dövlət ayıran sərfinə çox ciddi nəzarət edirdi.

Avrasiya İttifaqı və KTMT Ermənistani çıxdaş edir

Ermənilərin bu qurumlardakı fiqurları isə susqun qalıblar

Rusiyalı siyasi şərhçi Modest Kolerov Ermənistən sürətli vəsiqələrinin Rusiyada tanınmaması məsəlesi ilə bağlı fikirləri ni açıqlayarkən, erməni tərəfni ittiham edən qarşılıqlı sual ünvanlayıb və soruşub: bəs Ermənistən Rusiyani müxtəlif məsələlərə görə ittiham edərkən, bu problemi də kollegiya sədri Ermənistənin sabiq baş naziri Tigran Sarkisyan olan Avrasiya İttifaqındaki nümayəndləri vasitəsilə qaldırıbmı? Bu barədə "Iragir.am"ın analistik yazarı Akop Badalyan rusiyalı ekspertin digər erməni saytı - "tert.am" a açıqlamasını şəhər edərkən yazıb.

Tigran Sarkisyan öz iddiasını Rusiya Dumasının bu qərarı qəbul etməsindən önce də qaldıra bilərdi

Erməni analitikə görə, Kolerov burada çox maraqlı sual ünvanlayıb, halbuki Ermənistən parlamentinin vitse-spikeri Eduard Şarmazanov dołayı ile bu suali cavablandırılmışdı. O, bəyən etmişdi ki, Tigran Sarkisyan Ermənistənin deyil, Avrasiya İttifaqının maraqlarını təmsil edir. Lakin Badalyan buna baxmayaqaraq, öz siyasi şərhində Tigran Sarkisyanın sözügedən məsələni qaldıra biləcəyini iddia edib. SİTAT: "Hətta Avrasiya İttifaqının memuru olmasına rəğmən, Tigran Sarkisyan Rusiya Dumasının bu qərarı qəbul etməsindən önce də qaldıra bilərdi. Çünkü burada iş yalnız Ermənistəndə deyil, Avrasiya İttifaqının iqtisadi məna kəsb etməsindədir və Tigran Sarkisyan Dmitri Medvedevin sözlerinə görə, "böyük reis" kimi Ermənistən müraciətini gözleməməli idi və diskriminasiyaya qarşı şəxsən mövqə sərgiləməli idi. Ancaq Tigran Sarkisyan Rusiya hakimiyətinə yalnız yaxın günlərdə müraciət edərək səs-küy qaldırb."

Erməni analitikinin sözlərinə görə, guya Rusiya Ermənistən sürətli vəsiqələrini öz ərazisində tanımadığına görə, bu ölkəni "diskriminasiyaya" uğradır

Bələliklə, erməni analitikinin sözlərinə görə, guya Rusiya Ermənistən sürətli vəsiqələrini öz ərazisində tanımadığına görə, bu ölkəni "diskriminasiyaya" uğradır və s. Ancaq digər məqam da ondan ibaretdir ki, Ermənistən Rusiyaya şikayət edərkən, unutmamalıdır ki, ermənilərin nümayəndəsi Avrasiya İttifaqının yüksək eşalonunda təmsil olunur və o, yeri gələndə, güclü alət kimi istifadə edilə bilər: "Çünki vaxt gələr, Ermənistəni KTMT-də də sıxışdırıb bilərlər, hansı ki, bu qurumunda baş katibi Ermənistən nümayəndəsi Yuri Xaçaturovdur. Ekspertlər isə, deyirlər ki, axı siz Rusiyadan nə istəyirsiniz? Qoy öz nümayəndələriniz sizin maraqlarınızı müdafiə etsin".

Onu da qeyd edək ki, erməni analitik yazarına görə, rusiyameyilli bloklarda rəhbərlik vəzifələrinin ermənilərə verilməsi faktı, məhz Rusiyanın bənzer cavabdehliklərden yaxa qurtarmasına hesablanıb. SİTAT: "Aydındır ki, Serj Sarkisyan bütün

bunları çox gözəl anlayır, necə ki, vəriliş sualların da cavabsız qalacağının yaxşı bilir və bu planda Avrasiya İttifaqında, eləcə də, KTMT-də olan vəzifələr ona - Sarkisyanə xoş gəlmədiyi məmurlardan, məsələn, Tigran Sarkisyan'dan, ya da Yuri Xaçaturovdan azad olmaq üçün çox münbət vəsitədir".

Bu təyinolunmalar həm də Serj Sarkisyanə ciddi maneələr yarada biləcək insanların özündən uzaqlaşdırılması kimi də anlaşılır

Netice olaraq, bu məsələde Ermənistən Rusiya qarşısındaki acizliyi göz önündədir. Yeni bir tərefdən, Ermənistən Rusiyani müxtəlif məsələlərdə, misal üçün Azərbaycana silah satmaqdə və s. amillərdə ittiham edirə, digər tərefdən, həmin ittihamların qarşılığında bu ölkənin siyasi rəhbərliyi Rusiyameyilli təşkilatlara rəhbər vəzifələrə qoyulur və bu təyinolunmalar həm də Serj Sarkisyanə ciddi maneələr yarada biləcək insanların özündən uzaqlaşdırılması kimi də anlaşılır. Bu səbəbdən, Ermənistən bir tərefdən, Rusiyaya tərəf hürürsə, o biri tərefdən də, quyrug bulayır. Ona görə də, proseslərin bundan sonra da eyni şəkildə davam edəcəyini proqnozlaşdırmaq mümkündür.

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

Məşhur britaniyalı aktyor vəfat edib

Məşhur britaniyalı aktyor Robert Hardi 92 yaşında vəfat edib. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə BBC məlumat yayıb. Aktyor həyatının böyük hissəsini teatr və kino yaradıcılığına həsr edib, teleaparıclılıqla məşgül olub. Hardi "Bütün varlıqlar, böyükələr və kiçiklər" serialında Böyük Britaniyanın keçmiş Baş naziri Uinston Çörçil rolunun ifaçısı kimi tanındı. Bundan başqa, aktyor Harry Potter haqqında, eləcə də "Ağıl və hiss", "Sibir bərbəri" filmlərində də çəkilib.

Koalisiya Suriya və İraqda bombardmanlar nəticəsində 624 dinc sakının həlak olduğunu etiraf edib

IŞİD qruplaşması ilə mübarizə üzrə ABŞ-in başçılıq etdiyi koalisiya 2014-cü ilin avqustundan 2017-ci ilin iyun ayına qədər Suriya və İraqda aparıcıları əməliyyatlar nəticəsində ən azı 624 dinc sakının həlak olduğunu etiraf edib. AZERTAC xərici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, bu barədə məlumat koalisiyanın bəyanatında yer alıb. Bəyanatda, həmçinin əməliyyatlar nəticəsində həyatını itirənlərin sayının müəyyən olunması üzrə işlərin bu ilin iyun ayında aparıldığı qeyd edilir. Hazırda beynəlxalq koalisiya əməliyyatlarının aparıldığı bölgədə daha 424 dinc sakının həlak olması barədə məlumatı araşdırır.

Əfqanistanda həcum nəticəsində 1 gürcüstanlı hərbçi həlak olub, 3 nəfər yaralanıb

Əfqanistən Baqram aviasiya bazasının yaxınlığında silahlıların patrula həcum etməsi nəticəsində NATO-nun missiyasında iştirak edən Gürcüstan Silahlı Qüvvələrinin kiçik çavuşu həlak olub. Bu barədə Gürçüstanın Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb.

AZERTAC TASS informasiya agentliyinə istinadla xəber verir ki, məlumatda həcum nəticəsində, həmçinin daha 3 gürcüstanlı hərbçinin yaralanlığı, onlardan birinin vəziyyətinin ağır olduğu qeyd edilir. Gürcüstan Əfqanistanda sülhməramlı əməliyyatlara 2009-cu ildən qoşulub. Hazırda bu ölkədə 870 gürcüstanlı hərbçi xidmət edir. Son 7,5 ildə Əfqanistanda Gürcüstan ordusunun 30 hərbçi həlak olub, 120 hərbçi isə yaralanıb. Eyni zamanda, ölkənin cənubunda yerləşən Giləzəndə əyalətindəki bazara həcum nəticəsində ən azı 5 əfqan hərbçisi öldürülüb, bir neçə nəfər isə yaralanıb. "Tolo News" telekanalının məlumatına əsasən isə INCIDENT nəticəsində ən azı 20 əsgər həyatını itirib.

Qeyd edək ki, 2014-cü ilde Amerikanın hərbi kontingenti Əfqanistəni tərk etdiyikdən sonra ölkənin cənub rayonlarının bir çoxu "Taliban" hərəkatının nəzarətinə keçib. Son zamanlar bəzi kənd rayonlarında üstünlük elə edən silahlılar böyük şəhərlər istiqamətində də hücumlarını davam etdirirlər. Belə ki, ölkənin şimalındakı Qanduz şəhərini və hökumət qüvvələrinin forpostu sayılan Sanqın şəhərini elə keçirən taliblər hazırda Kabilən cənub-qərbdə yerləşən Qəzni əyalətinin eyniadlı administrativ mərkəzi uğrunda döyüşlər aparır. Həmçinin regionda İŞİD qruplaşması da aktiv fealiyyət göstərir.

Ermənilər qədim yunan tarixini də mənimşəməyə cəhd etdilər

"Lragir.am" a görə, ermənilər "minilliklər" etnosuna malikiyəmiş

Amerikalı alimlər Yunanistan ərazisində bürcünə əsr zamanına məxsus tapılan və Egey sivilizasiyasına aid olunan insan skeletləri üzərindən DNA testləri götürürək, analizlər aparıblar. Onlar bizim eradan əvvələ aid olan və 2600-1100-cü illərə təsadüf edən Krit-Minoy və 1600-1100-cü illərə məxsus Miken sivilizasiyasına da aid araşdırımlar aparıblar. Bu barədə BBC məlumat yayıb.

"Bu sivilizasiyalar çok mü Hümdürələr, cünki onlar Avropa ərazisində biza tanış olan, inkişafı və yazılıları ilə üzə çıxan ilk sivilizasiyalardır. Lakin bu insanların haradandan gəldikləri və öz mühümələ mədəniyyətlərini necə inkişaf etdirmələri çox maraqlıdır, ona görə də, araşdırımlarımız davam edəcək"-deyə araşdırımlarda aktiv iştirak edən Harvardın Şəhiyyə Məktəbinin fəal üzvü İosif Lazaridis bildirib.

Lazaridis görə, bu sivilizasiyaları yaradan insanlar gəlmələr deyillər, onlar yerli olublar və Anatoliyadan (indiki Anadolu ərazisini) Avropaya köçən, əkinçilik işləri ilə məşğul olan tayfalardan yaranıblar. Bu, təxminən 7 min il əvvələ təsadüf edir. DNA testlərindən götürülmüş analizlərin 62 və 86%-i də, məhz bunu sübut edir.

"Lakin Miken və Minoy sivilizasiyaların nümayəndələrini müasir Qafqaz və İranda yaşayışın insanları (4-6%) da təşkil edir"-deyə qeyd edən Lazarids eləvə edib ki, alimlər Qədim Misirdə, yaxud Şərqi Aralıq dənizi ərazilərində yaşayışın və Finikiya mədəniyyətinə aid olanların Yunanistana miqrasiya etmiş insanlar olduğu barədə sübutlar əldə edə bilməyiblər.

Bu arada BBC-nin sözügedən məlumatını yayan ermənilərin "Iragir.am" saytı dərhal bu məsələni nəzarətə götürürək, növbəti dəfə əsl erməniçilik xisətini ortaya qoyub və sərsəməcəsinə iddia edilib ki, Anadolu, İran və Qafqaz guya erməni etnosunun yaşadığı arealdır və bu baxımdan, həmin "etnos minilliklərə aid olduğuna görə" (?-red.) Qədim Yunanistanın tarixi kökündə də erməni barmağı mövcuddur.

Katırladəq ki, ermənilərin bu axmaq vərdişləri demək olar ki, qədim dünya tarixinin onlar tərəfindən yaradılması na qədər "inkişaf" edib və bir çox elmi araşdırma mərkəzləri ermənilərin bənzər iddialarına istehza ilə yanaşırlar.

R.RƏSULOV

Rəsul Quliyev yenidən gündəmə çıxdı və... Liderləri "yixib sürüdü"

Sabiq spiker, hazırda ABŞ-da mühacirət həyatı yaşayış Rəsul Quliyev yenidən gündəmə çıxaraq, vaxtilə bir olduğu müxalifət "liderləri"ni, necə deyərlər, "yixibşüryüb". İfadələrini, məhz AXCP və Məsavat rəhbərliyi üzərində quran eks-spikərə görə, onların "başları" əzəldən "bir qazanda qaynamayıb". Daha dəqiq deşək, hakimiyyətə gəldikləri zamanlardan başlayaraq, bir-birlərinə antipatiya hissələrinə bu şəxslər, hətta hakimiyyətdə olduqları vaxt iqtidar daxilində müxalifət rollarını alaraq, düşməncilik mövqeləri sərgiləyiblər.

"Onlara qoşulan yeni sifətlər də yoxdur..."

Sabiq spiker ənənəvi döşərgənin 2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkilərinə hazırlıqları ile bağlı cəhdələrini də uğursuz olaraq qiymətləndirib, hətta bunun üçün adı mitinqlərdə adam toplaya bilməmələrini deyib. "Ümumiyyətlə, mitinqlərlə bağlı verdiyim proqnozlar özünü doğrulub"-deyə qeyd edən R.Quliyev eləvə edib ki, real iş, gördüyü yuxularla həyata keçməz: "Mitinqçi liderlər, sözün tam mənasında, reallıq hissələni, analiz etmək qabiliyyətlərini itiriblər. Azi 5 ildir mitinqlərdə eyni adamların iştirak etdiklərini görə bilmirlər. Onlara qoşulan yeni sifətlər də yoxdur..."

Beleliklə, R.Quliyev bir daha sabiq döşərgədaşlarına qarşı hücumu keçmək, onları boş-boşuna mübarizə aparmamağa çağırıb. Ancaq fakt budur ki, hətta normal çağırışları belə doğru şəkildə qiymətləndirməyi bacarmayan AXCP-Məsavat kimi partiyalar və onların aparıcı üzvləri köhnə ənənələrinə sadıq qalmaqla, özləri-özlərini siyasi məzarlıqla gömməyə davam edəcəklər. Proseslər də, məhz buna doğru getdiyi kifayət qədər sübuta yetməkdədir.

Rövşən RƏSULOV

Hələ 2012-13-cü illerdə, prezident seçkilərindən qabaq AXCP və Məsavat partiyalarının birləşərək "superpartiyada" təmsil olunmaları ideyası irəli sürülərkən də Rəsul Quliyev bu ideyanı ələ salmışdı

Məsələn, "əgər liderlərin imkanları ilə mütənəsib olmayan ambisiyaları olmasaydı, Xalq Cəbhəsi və Məsavat partiyaları ele əvvəldən bir ad altında yaranmalı idi. Təessüf ki, şəxsi maraqlar Elçibeyin yaratdığı qurum parçalandı"-deyə qeyd edən R.Quliyev burada İsa Qəmbəri nəzərdə tutaraq, AXCP-nin hakimiyyətdə olduğu vaxtı ikinci hakimiyyət partiyasını - Məsavatı təsis etdiyini xatırladıb.

Yeri gəlmışkən, hələ 2012-13-cü illerdə, prezident seçkilərindən önce AXCP və Məsavat partiyalarının birləşərək, "superpartiyada" təmsil olunmaları ideyası irəli sürürlərken də, R.Quliyev bu ideyanı ələ salmışdı. O, həmin vaxt demişdi ki, bu təklifiň baş tutacağına ümidi, demək olar ki, yox dərəcəsindədir. R.Quliyevin fikrincə, adıçəkili partiyaların "liderlərinin" birinci olmaq ehtirası bu partiyaların birləşmələrinə imkan verməyəcək. Belə də oldu...

Sabir Rüstəmxanlı qocalığında yorğalıq etmək fikrinə düşüb

Rəhbərlik etdikləri partiyalar daxilində hörmətə və izzət sahibi olmayan müxalifət liderləri cəmiyyət tərəfindən də qəbul edilmirlər. Bunu bağılı, bir neçə səbəb irəli sürmək olar. Başlıcası, müxalifət liderlərinin səhv və düşünülməmiş siyaset aparmalarıdır. Digər tərəfdən, partiya sədrələrinin maddi və mənəvi dəstək əldə etmək üçün xarici qüvvələrə boyun əyərek, milli və dövlətçilik maraqlarına zidd siyaset yeritmələri də onların gözdən düşmələrini şərtləndirən amillərdəndir.

S.Rüstəmxanlı uzun müddət üyrində gəzdiyi niyyətini açıqlayaraq, toplantı iştirakçılarından 2018-ci il prezident seçkilərində müxalifətin "vahid namızədi" olaraq, onun namızədliliyinin irəli sürülməsini xahiş edib. Ancaq onun xahişi AXCP sədri Əli Kərimli və Məsavat başqanı Arif Hacılı tərəfindən süngü ilə qarşılığın. Mənbəmizin məlumatına görə, Məsavatın keçmiş başqanı İsa Qəmbər da S.Rüstəmxanlıya etiraz edərək, iclas zalını tərk edib. Beləcə, VHP sədrinin təşkilatçılığı ilə keçirilən gizli toplantı neticəsiz başa çatıb. Sonradan mətbuatda bu gizli toplantıının müəyyən detalları müzakirə edilən zaman, yene də S.Rüstəmxanlı müəyyən məsələləri təkzib etməye çalışıb. Amma ADP sədri S.Cəlaloğlunun açıqladığı məlumatlar onun ifşa edilməsi üçün bir vasitə oldu. ADP sədri metbuata açıqlamasında bildirdi ki, həqiqətən də, gizli toplantı keçirilib: "Görüşdə belə bir razılığa gəlindi ki, müxalifət partiyaları, hələlik funksional əməkdaşlıq etsinlər. Öləkənin, xalqın və dövlətin həyatı ilə bağlı ciddi məsələlər olanda, istənilən partiya təşəbbüs qaldırsın. Görüşdə iştirak edən partiyalar bildirdilər ki, həmin təşəbbüsde aktiv iştirak edəcəklər. Amma hələlik, müxalifət partiyaları arasında daimi birlik yaradılması barədə razılıq əldə olunmayıb. Hazırda ölkədə müxalifətçilik böhran içərisindədir. Belə bir vəziyyətdə müxalifətin birlik formatında fəaliyyəti mümkün deyil".

Müxalifətin yeni birliyinin yaradılması qeyri-mümkün görünür

Bir sözlə, qocalığında yorğalıq etmək fikrinə düşən VHP sədri S.Rüstəmxanlı öz iddialarını reallaşdırmaq imkanından məhrum olur. Daha doğrusu, AXCP və Məsavat kimi

Uğursuzluğa düşcar olmaq müxalifətin alın yazısıdır

Təhmasib Novruzov: "Leyla Yunus kimilər, alıqları həmin bəxşislər və maliyyə yardımçıları hesabına, Praqada və İstanbulda özlərinə mülklər, obyektlər alırlar"

Son günler AXCP-Məsavat və onların təsiri altındadə olan qəzetlər və saytlar dövlətimizin imicinə ləkə vurmaq, xalqın milli ruhunu sarsıtməq üçün geniş əks-təbliğat kampaniyasına başlayıblar. Söz yox ki, bu cür təbliğatın arxasında xarici qüvvələrin maddi və mənəvi dəstəyi dayanır. "Azadlıq Hərəkatçılar Birliyi"nin sədri Təhmasib Novruzov da "Səs" qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, bu insanlar Azərbaycan xalqı içerisinde

özüne imic qazanmaq yox, xarici ağalarının buyruğu və göstərişi ilə hərəket etməyi adət ediblər: "Demək olar ki, 2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkiləri ilə bağlı müxalifət döşərgəsini temsil edən şəxslər özlerini xaricdə olan ağalarına göstərmək üçün seckili ilində daha çox maliyyə vəsaiti əldə etmək üçün atılan addımlardan başqa bir şey deyil. Demək olar ki, bu gün ölkə müxalifət öz partiyalarının daxilində olan problemləri həll etməkdən sonra, reallığı özündə əks etdirməyən işlər məşğul olur. Yəni Azərbaycan dövlətinin əldə etdiyi uğurlara kölgə salmaq üçün müxalifət hər şeyi edir. Müxalifət bu cür hərəkətlərə əl atması onu sübut edir ki, bu, xarici qüvvələr tərefindən müxalifətə gelən növbəti bir sifarişdir. Amma onların ne etmələrindən asılı olmayaraq, onların bu cür məkrli planları heç vaxt baş tutmayıb və tutmayacaq".

"Əli Kərimli ilə eyni maraqları bölüşən Leyla Yunusun Praqada mənzilləri, İstanbulda obyektləri olduğu öz təsdiqini tapır. Sizcə, bu cür geniş imkanlar nəyin hesabına əldə olunub" sualına cavab olaraq, T.Novruzov bildirdi ki, Leyla Yunus və onun kimiləri özlerinin maraqları üçün her şey etmeye hazırlıqlar. Təki qarşılığında yüksək məbləğdə maliyyə vəsaiti alınlara: "Leyla Yunus və onun kimilərinin fəaliyyəti, bilavasitə həmin anti-Azərbaycan qüvvələrinin məqsədlərinə və istəklərinə uyğundur. İşləri müqabilində xaricdə olan qüvvələr də Leyla Yunus kimilərə ürəkləri istədikləri kimi bəxşislər verirlər. Leyla Yunus kimilər, alıqları həmin bəxşislər və maliyyə yardımçıları hesabına, Praqada və İstanbulda özlərinə mülklər, obyektlər alırlar".

"2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkilərinin yaxınlaşması müxalifətin bir qədər fəallığındırını göstərir. Necə düşünürsünüz, müxalifət diqqət mərkəzinə çevriləmek üçün qarşıdurmalara və iştirakçılar yarada bilərmi" sualına cavab olaraq, T.Novruzov bildirdi ki, müxalifət döşərgəsinin təmsil edən şəxslər diqqət mərkəzində qalmaq üçün ən primitiv vasitə və əsildən istifadə etməkdən də çəkinmir: "Bu gün müxalifə temsilçiləri çox gözəl başa düşürlər ki, onların ne etməsindən asılı olmayaraq, heç ne eldə edə bilməyəcəklər. Çünkü müxalifət xalq tərefindən heç bir dəstəyi yoxdur. Bu güne qədər də ölkədə keçirilən bütün seçkiləri de uduza-uduza gəliblər. Bu baxımdan da, 2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkilərində də uduza-çaqlar. Bir sözə, uğursuzluğa düşcar olmaq müxalifətin alın yazısıdır".

GÜLYANƏ

partiyaların rəhbərliyi ona bu imkanı vermək fikrində deyilər. S.Rüstəmxanlının müxalifətin yeni birliyini yaratmaq niyyəti de baş tutan sevdəya oxşamır. Ən azı, ona görə ki, Məsavatın keçmiş başqanı İ.Qəmbər və AXCP sədri Ə.Kərimli prezidentliyə namızəd olmaq iddiasındadırlar. Bu iddialarını, qondarma blok olsa belə, onun dəstəyi ilə həyata keçirmək fikrindərlər. Hal-hazırda, formal da olsa, Ə.Kərimlinin nəzaretində "Milli Şura" deyilən qondarma qurum fəaliyyət göstərir. Eləcə də, İ.Qəmbər "Milli-Demokratik Düşüncə Mərkəzi" adlı blokun rəhbəri funksiyasını həyata keçirir. Bu baxımdan, bu iddialı şəxslər hansısa yeni bir qurum yaradılmasına imkan vermək fikrində deyillər. Ona görə də, əminliklə demək olar ki, müxalifət döşərgəsində yeni bir qurumun yaradılması qeyri-mümkündür. S.Rüstəmxanlı və digərlərinin arzuları isə, elə arzu olaraq da qalaçaqlar.

I.ƏLİYEV

Eksler meydana çıxmaga can atırlar

Tarixin zibilliyyində boyunan VHP sədri Sabir Rüstəmxanlı kime və nəyəse arxalanaraq, müxalifətin birgə toplantılarının keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdi. Qismən də olsa, bu istəyinə və niyyətinə nail ola bildi. Partiya sədrələrinin qapılarını döyüb, onlardan etdiyi acizənə xahişlərdən sonra 12 partiya sədrini VHP qərargahına toplaya bildi. Verilən informasiyaya görə, S.Rüstəmxanlı 2018-ci ilde keçiriləcək nəzərdə tutulan prezident seçkilərinə hazırlıqla bağlı müxalifətin passiviliyindən söz açıb, bu vəziyyətin aradan qaldırılmasına yarağı təqdirdə, ürəkaçan durumun aradan qalxmayacağını dile gətirib.

Adının çəkilməsini istəməyen mənənin dediyinə görə,

Yaponiyada əriməyən dondurma hazırlanıb

Yapon alımlar isti havada əriməyən dondurma hazırlayıblar. AZERTAC "life.ru"ya istinadla xəber verir ki, bunun üçün onlar dondurmanın formasını möhkəmləndirmek üçün ciyəlek ekstraktı - polifenoldan istifadə ediblər.

Əriməyən dondurma təsadüfən alınıb. Belə ki, şirniyyatçı artıq əmtəə görünüşünü itirmiş ciyəleklerdə təcrübələr apararaq onun tərkibinə polifenol əlavə edib. Neticədə dondurma əriməyib və onun forması hətta isti fen havasının təsiri altında dəyişməyib. Yaponiyalı jurnalıst dondurmanı yoxlamaq qərarına gəlib və nəticədə dondurmalar beş dəqiqə ərzində +28 dərəcə temperaturda görünüşünü dəyişməyib.

Bir həftə ərzində su altında dincəlmək 15 min dollara başa gəlir

Fici arxipelaqının adalarının birində həftəsi 15 min dollara başa gələn otel nömrəsi var. AZERTAC "novate.ru" saytına istinadla bildirir ki, "Poseydon" adlanan və 73 nömrədən ibarət otel suyun altında tikilib. Otelde quraşdırılan xüsusi sistem suyun təzyiqini normallaşdırmaqla, sakinlərin baş ağrılarını aradan qaldırır.

Buradan həmçinin dəniz heyvanlarının həyatını da izləmek mümkündür. Qonaqların xidmətində trenajor, bir neçə restoran, hətta ekzotik bir məkanda nigaha girmək istəyənlər üçün otaq da fealiyyət göstərir.

Xanımların diqqətinə: Güzgü depressiya mənbəyidir

Allımlarə görə, qadınların xarici görünüşləri ucbatından əziyyət çəkmələrinin, tez-tez depressiyaya düşmələrinin səbəbkəri məhz güzgündür. Tədqiqatlar göstərib ki, hətta görünüşündən razı adamlar belə on dəqiqədən artıq güzgüyə baxanda onlarda narahatlıq və depressiya yaranır. Ən doğru yol isə güzgüyə bir dəqiqədən artıq baxmamaqdır.

Könlüllülər üzərində tədqiqatlar aparan alımlar bu qənaəetə gəlmişlər ki, insan öz görünüşünü nə qədər yüksək qiymətləndirir də, güzgüyə çox baxmaq onda istər-istəməz özündən narahatlıq yaradır.

Diqqət: Galacək xoşbəxtliyiniz seçdiyiniz peşədən çox asılıdır

Ingilterədə aparılan araşdırma nəticəsində məlum olub ki, insanın xoşbəxtliyi onun peşə seçimi ilə bilavasitə bağlıdır. İngilterənin Milli Statistika İnstitutunun keçirdiyi sorğunun nəticələri əkinçilərin, meşə təsərrüfatı işçilərinin və baliqçılardan ən xoşbəxt insanlar olduqlarını ortaya çıxarıb. İnsan rıfahı mövzusu üzrə aparılan beynəlxalq araşdırında adamlardan isdən qazandıqları gelirdən daha çox çalışdıqları isdə xoşbəxt olub-olmadıqları soruşulub. Bu zaman ortaya maraqlı faktlar çıxıb. Məlum olub ki, işində xoşbəxt olan hər üç nəfərdən biri medən, elektrik, qaz və su təchizatı, kanalizasiya və tullantılar şəbəkəsində çalışan insanlardır. Sorğu zamanı o da aydın olmuşdur ki, masa arxasında işləmək insanları heç də xoşbəxt etmir.

Ses

Son səhifə

5 avqust

"Qarabağ"ın rəqibi "Kopenhagen" oldu!

Avqustun 4-de İsvəçrənin Nyon şəhərində futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının pley-off mərhələsinin püşkatma mərasimi keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, püşkatmanın nəticəsinə əsasən, Ağıdamın "Qarabağ" komandasının bu mərhələdəki rəqibi Danimarka çempionu "Kopenhagen" klubu olub.

Turnirin qrup mərhələsinə vəsiqə uğrunda bu komandalar arasında keçiriləcək ilk oyun Bakıda, cavab görüşü isə Danimarkada olacaq. Bu raundun ilk qarşılaşmaları avqustun 15-16-da, cavab matçları isə avqustun 22-23-də keçiriləcək.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın çempionu UEFA Çempionlar Liqasının üçüncü təsnifat mərhələsində Moldova'nın "Şerif" klubunu mübarizədən kənarlaşdırıraq turnirin pley-off mərhələsinə vəsiqə qazanıb.

Qurban Qurbanov: "Rəqibimizi təhlil edib oyuna maksimum hazırlaşacaq"

Bəş potensial rəqibimizin hər biri ilə qarşılaşmağı gözləyirdik. Bu baxımdan Danimarkanın "Kopenhagen" komandası da istisna deyildi. Rəqibimizin gücü bəlli idir, oyuna hazırlaşmağa vaxtimız azdır. İstənilən halda şansımız var və bundan istifadə etməyə çalışacaq. Buna baxmayaraq, rəqibi analiz edib oyuna maksimum şəkilde hazırlaşacaqı.

Bu fikirləri UEFA Çempionlar Liqasının pley-off mərhələsində Danimarkanın "Kopenhagen" klubu ilə qarşılaşacaq Ağıdamın "Qarabağ" komandasının baş məşqacı Qurban Qurbanov püşkün nəticələrinə münasibət bildirərək deyib. Xatırladaq ki, "Qarabağ" Çempionlar Liqasının "pley-off" mərhələsinə yüksələn ilk Azərbaycan futbol komandasıdır. Bu mərhələyə yüksəlməklə komandamız həm də UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsinə birbaşa vəsiqəni təmin edib.

Voleybolçu qadınlarımız Avropa çempionatına Sloveniyada və İtaliyada hazırlanıb

Voleybol üzrə qadınlardan ibarət Azərbaycan yığma komandası Avropa çempionatına hazırlığı davam etdirir. AZERTAC xəber verir ki, Faiq Qarayevin yetirmələri təlim-məşq toplantılarının növbəti mərhələsini Sloveniyada keçəcək.

Komandamız Maribor şəhərine avqustun 4-de yollanacaq. Voleybolçularımız burada fiziki hazırlığı yekunlaşdırıb topla məşqlərə üstünlük verəcək. Millimizin Sloveniyada bir neçə yoxlama görüşü keçirməsi də planlaşdırılır.

Təmsilçimiz daha sonra İtaliyaya gedəcək. Azərbaycan və Gürcüstanın birgə keçirəcəyi qıtə çempionatına hazırlıq da mehz bu ölkədə başa çatacaq. Komandamız İtaliya millisi ilə keçirəcəyi yoxlama oyunundan sonra sentyabrda vətəne qayıdacaq.

Xatırladaq ki, sentyabrın 22-dən oktyabrın 1-dək Azərbaycanda və Gürcüstanda qadın voleybol komandaları arasında Avropa çempionatı keçiriləcək. On altı ölkənin mübarizə aparacağı qadın voleybol komandaları arasında Avropa çempionatının oyunları Bakıda, Göygölə və Tbilisidə keçiriləcək. Qarşılaşmalar Bakıda Milli Gimnastika Arenasında, Göygölə isə Olimpiya İdman Kompleksində baş tutacaq.

"Qalatasaray"dan növbəti transfer

Qalatasaray "Osmanlispor"un futbolçusu Badu Ndiaye ni transfer edib. İstanbul klubunun rəsmi saytında yer alan xəbərə görə, seneqallı yarımmüdafıəci ilə 4 illik müqavilə imzalanıb. Bu transfer üçün İstanbul klubu 7 milyon 500 min avro təzminat ödəyib. Qeyd edək ki, B.Ndiaye yeni klubunda ilində 2 milyon 750 min avro qazanacaq.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qazetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**